Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Expositio in Psalterium

Ludolphus <de Saxonia>

[Köln], um 1473-74

Incipit compendiosum scriptum psalterii intencionem brevissime declarans et exponens

urn:nbn:de:bsz:31-315774

Visual Library

Jncipit cõpendioſũ ſcrip
tum pſalterij intẽcionem
breuiſſiẽ d̾clarañs ⁊ expones

Jait olim mã-
na habuit de-
lectamentũ et
omnem ſapoꝛẽ
ſuauitatis Hic
carmen huius
libri habet omne ſpũale docu-
mentũ et eſt cõuẽibile ad oẽm
ſenſũ cuiuſlibꝫ intẽcionis. Cũ
in choꝛo canitur tũc ſũt verba
eccleſie deũ laudancia. Cum
a iuſto canitur tũc ſũt verba
grãs agentis Cum a peccatore
decãtat̃ tũc ſũt verba veniam de
p̃cantis Cũ de pfũdis decãtat̃
tunc ſũt verba deſupplicã ad
deũ clamantis Et quocũqꝫ ſe
intẽcio canentis cõuertit mox ſe
ſenſus huius libri affectui ca-
nẽtis cõfoꝛmabit Cum benedi
cẽte bñdicit cũ maledicẽte ma
ledicit Maledicit mẽbra dyabo
li bñdicit mẽbra xpi Hac colle
gij nr̃i caritas veluti encheridiõ
grecꝫ ideſt libꝛ manualem habe
at vnde facilime oĩm pſalmorũ
intellectũ ſiue memoriã ſiĩ ob-
liuione ſp teneat Vtile eñi et
ſalubre eſt ĩtelligẽ qd nũq̃ ceſ
ſat decantari auget quippe de
uocionũ intelligẽcias et dum
intelligit̃ qꝫ cantatur mens p
ĩtellectum obligata ñ euaga ĩ
tellectus q̊qꝫ cãtãciũ mẽti xpm
in ſingul̾ pſalmis facit pñtẽ q
dum intellectu et ore decãtant
cogitãt procul dubio attencius
orandũ p̃s xps ĩ mẽte tua ẽ dũ
ore decantas xps in ore tuo eſt
dum meditaris p̃s hũc ex medi
tacõe capies fructũ vt in ipſis
tibi vtrũqꝫ occurrit teſtamen
tũ pſalmoꝛum deuocõ p̃ſenciam
xpi cõſiliat angeloꝝ congtula-
cõm generat ignitos mẽtis af-
fectus ſuſcitat mala purgat
demones fugat. gladio ſpũs
qd eſt verbum dei quia deuo-
cõm pſallenciũ ſuſtinere non
poſſũt Pſalmorũ deuocõ ſpiri
tui ſancto pparat et oĩm dona
merat. pſalmorũ radices non
in terra ſed in celo fixi ſũt quia
ibi eſt criſtus qui oĩm pſalmoꝝ
materia eſt et intẽcõ ibi cõuer-
ſacõ eccleſie q̃ corpus xpi eſt
que eciam p maxime pſalmoꝝ
ptem cõtinet Deuocionẽ pſal
lendi docet apl̾s cũ dicit pſal
lã ſpiritu ſpallam et mẽte De
uocioñ pſallenciũ cõgtulacõm
ãgelicã docet pſalmiſta q̃ agit
Jn cõſpectu angeloꝛũ pſallam
tibi Quod pſallentibus ſancti
angeli admiſtei ſoleant mani
feſtat pſalmiſta vbi ayt p̃uene
runt prĩcipes ideſt angeli con
iũcti pſallentibꝫ vnde cauendꝫ
eſt ne propter noſtrã deſidiã
ãgeli recedãt Si eñi boni ſpũs
ſe a nobis elongauerint Jm-
petus maloꝛũ quis ſuſtinebit

Cauendum eſt eciam ne male
diccionem incurramus prophe=
te dicentis. Maledictus om=
nis qui opus dei facit neglige͂
ter. Dignū quippe eſt vt mens
noſtra concordet cum voce. Vt
quando ad diuinum opus aſſi
ſtimus et diligencia a preſenti
bus vniuerſis quiſquis ſe re=
trahat et diuinis inhereat. vt
celeſtia ei dona reuelantur.
Nichil enim eſt in hoc morta=
li vita in quo poſſumus fami=
liarius inherere deo quam in laude
diuina. Spſalmorum deuocio
ſpirituiſancto mentem prepa=
rat et om̄ graciaꝝ dona meret̃
Vnde Greg̃. Spiritus dei ꝓphe
tarū mentibꝰ non ſemꝑ preſto
eſt. quatenus cum ſpiritum pro
phecie non habent ſe hunc cog
noſcant ex dono dei habere cum
habent Vnde propheta. Elizeus
Cum defuncturus eſſet requiſi
tus. et ꝓphecie ſpiritū ſibi de eſ
ſe cognouiſſet pſalteriū ſibi fe
cit applicari vt ꝓphecie ſpiritus
ad eū per laude͂ pſalmodie de=
ſcenderet atq̨ eius aı̄m de futu=
ris repleret. Vox em̄ pſalmodie
cū ꝑ īte͂cōne͂ cordis agit̃ per
hāc omnipote͂ti deo ad cor iter
preparatur vt intente menti vel
prophecie miſteria vel conpuc=
cionis graciam infundat. Vnde
ſcriptū eſt ſacrificiū laudis ho=
norificabit me. In ſacrificō igi͛
diuine laudis fit ad Iheſū iter
aſcenſionis quia cum per pſal=
modiā conpunctio infunditur
via nobis in corde fit per quam
ad Iheſum in fine peruenitur.
Nullus itaq̨ mortalium poteſt
verbis vel mente virtutem pſal
morum explicare. Si non ſuper
ficie labiorum tantum ſed inte͂=
ta mente et puro corde in diui=
na laude cantantur. In pſalmis
em̄ inuenies ſi intenta me͂te ne
celeritate verboꝝ perſcruteris tā
intimam oracionem quale͂ non
poteris per te ipſum nullatenus
excogitare͂. In pſalmis inuenies
intimam cōfeſſionem peccatorū
tuoꝝ et integrā de ꝑcacōe͂ diui=
ne atq̨ dominice miſericordie. In
pſalmis inuenies preſidiū contra
aduſitates omniū rerū que tibi
accidūt. Intimāq̨ graciaꝝ acci
onem. In pſalmis confiteris in
firmitate͂ tuam atq̨ miſeriā et ip
ſius dei miſericordiā ꝓuocabis
Omnes em̄ v͛tutes in pſalmis
ſi a deo merueris vt tibi reuelet
pſalmoꝝ v͛tute͂ inueies. Et ideo
non eſt tibi opus vt diuerſos
animo libros diffundaris. In
pſalterio ſolo vſq̨ ad obitum vi
te haberes materiā lege͂di ſcru
tandi et docendi. In quo inue
nies propheticos euangelicos
apoſtolicos et omnes diuinos
libros ſpiritualit̃ ac ītelligibili
ter ex parte tactos atq̨ deſcrip=
tos et priorem atq̨ ſcd̓m aduentū
domini ibi inuenies ꝓphetatos

Incarnacōem quoqꝫ et paſſio-
nem reſurrectionēqꝫ atqꝫ aſcē
ſionem domini et omnem vir-
tutem diuinorū dictoꝝ in pſal
mis inuenies ſi intima mente
perſcrutaueris et ad medullā in
tellectus ꝑ dei graciam ꝑuene-
ris vnde de laudibus pſalmo-
rum et ſalutaribus effectibus
eorum ſic dicit Hieronimus
Cāticorū animas decorat/inui
tat animos in adiutoriū/effu
giat dmōes/expellit tenebras
efficit ſanctitatem/homini pec-
catori eſt refectio mentis/delet
peccata/ſimile ē elimoſinis ſanc
torū auget fidem/ſicut ſol illu-
minat/ſicut aqua ſanctificat
ſicut ignis peccatum exurit/ſi-
cut oleum defluit. Oleum eſt
miſericordie/ſol leticie/pars an
gelorū electa deum oſtēdit/dy
abolum offendit/voluntatem il
licitam extinguit/aſperitatē eicit
omnem furorē deprimit/iracūdiā
frangit/laus dei ē aſſidua ſicut
eſt melli Canticū pſalmorū car
men eſt electoꝝ apud deū omne
peccatum expellit/vinculū cari-
tatis oſtēdit/oīa penetrat/om
nia ſuffert/omnia ſupplet oīa
docet/omnia ſignificat aīam
magnificat/turrim excelſam edi
ficat/os purificat/cor letificat
ſenſus apperit/omne malū occi
dit/pfeccōem inſtruit excelſa
demonſtrat/deſiderium regni
celeſtis donat/pacem int cor-
pus et animam facit Ignē ſpū
alem in corde ſuccendit contra
omnia vicia ſollicitudo eſt cer
tamen bonum et quottidie radi
cē omnū malorū expellit/ſicut
lorica induit/ſicut galea defen
dit/ſpes eſt ſalutis/cōſolacō do-
lorū/ꝓtectio laboꝝ/noticia veri
luminis finis ſāctatis omnē iu
uenem caſtigat regnum celorū
ſuꝑ terrā dat/tediū anime tollit
tuba eſt mirabilis Qui diligit
cāticum pſalmorū aſſiduū non
pōt amare peccatū q habet lau
dē dei in corde ſuo/inpoſtremo
apud deū gaudebit et animā
ſuam in celo apud deum viuifi
cabit inſecula ſeculorū hec Hie
ronimus

Iſta breuiſſima ſubſe-
quēs recollecō expoſi-
toria ſuꝑ pſalteriū eſt
ex gloſa ordinaria ſuꝑ
pſalterium et poſtill' huit excerp
ta Obmiſſis expoſicōibus titu
lorū pſalmoꝝ diuiſionibus et
continuacōibus ad euitandum
ꝓlixitatem et tediū legētibus
Et eſt ſciendum quod licet qui
libet pſalmus a diuerſis et eciā
ab eodem doctore ſepius et in
multiplici ſenſu exponatur in
iſta tamen recollecōe vnuſquiſ-
qꝫ pſalmus in illo ſenſu exponi
tur cui litera magis faciliter
applicari videtur Et eciā ſciē
dū quod pſalmus dicit laus dei

cum cāticꝭ Ideo iſte liber dicat
liber pſalmorū ideſt liber diui-
narum laudum quia quicq̄t in
eo ↄtinetur per modum laudis
diuine ponitur ꝓpter quod a doc
toribꝫ coīter ponit̄ et dicitur ꝙ
totam ſacram ſcripturā per mo-
dum laudis diuine continet ·
Unde in iſto libro deſcribuntur
per modū laudis diuine p̄mia
bonorū ſupplicia malorum ru-
dimenta incipiencium progreſ
ſus proficiencium perfeccio per
ueniencū vita actiuorū ſpecu-
lacio cōtemplatiuorū · Hic eciā
docetur quid peccatum auferat
quid penitencia reſtituat quid
penitens peccati cōſcius dicat et
quid per penitenciam aſſequat̄
Unde gracia predictorum et ſub
ſequencium · Eſt ſciendū ꝙ tri
plici de cauſa eccleſia in oracio-
nibus plus vtitur pſalmis ꝙ̄
aliꝭ ſcripturis canonicis · Pri
mo quia nulla ſcriptura canoni
ca habet tot oraciones inmixtas
ſicut pſalmus Item quia oracō
nes fiunt ad aſſequendum ſa-
lutares effectus et nulla ſcrip-
tura habet tot effectus vt patꝫ
in multis ſcripturis et auctori-
tatibꝫ de laude pſalmorū loquē
tibꝫ · Itē quia memoria dauid
qui de tanto peccatorē tantus eſt
factus ꝓpheta puta prophetarꝫ
eximius maxīe excitat nos ad
eleuacōnem ſpei noſtre Huiuſ-
modi autem eleuacio multum
neceſſaria eſt orantibꝫ p quod
oſtenditur nulli quātumcumqꝫ
delinquenti de venia ac miſeri-
cordia dei fore diffidendum aſ
ſumpta tamen penitendi humi-
litate Cum enim cernimus da-
uid homicidam et adulterum
per penitenciam factum docto-
rem et prophetam nulli penitē
ciam agenti locus diffidencie
relinquitur · Sicut ex ſauli con
uerſiōe eiuſdemqꝫ in apoſtolū
promocione de dei miſericordia
plene certifficamur Unde et epi
ſtolis eius plus ꝙ̄ aliorum hic
et pſalmis Dauid eccleſia in
officiis vtitur · Racione ergo
pſalmorum et racione effectus
eorū et racione auctoris in ora
cionibus aſſumuntur hinc eſt
ꝙ omēs veri eccleſiaſtici et pre
cipue religioſi ſummo ſtudio ex
hortandi ſunt et ammonendi
vt vanitatibus mundi et curi-
oſitatibus inutilibus poſtpoſi-
tis ad hūc librum ſcilicet diui
narum laudum per diligens
ſtudium ſe ſe transferant · Si
enim cum tanta diligencia ſtu-
dent homīes in vanis et ſuper-
fluis ad que non tenentur quā
to magis ſtudendum eſt in hiis
que quottidie tenentur orare
et pſallere vt addiſcant ea in-
telligere et ſic intelligendo gu-
ſtent guſtu interiori dulcedi-
nem iſtius ſapiencie ſaluta-
ris ſcilicet libri diuine laudis

Et certiſſime ex hoc mľtis fru
ctibus et vtilitatibus iã vi⸗
pretermiſſis diſtraccõēs p va⸗
rias cogitacõēs plurimam fã⸗
taſmatum dyaboli inſtinctu et
ſuggeſtione incidentes ac orã
tes et pſallentes periculoſe im⸗
pedientes facilius euitat tediũ
orãdi et pſallendi nocte et die
melius tollitur inter eſſe dino
officio quilibꝫ eo amplius de⸗
lectatur fructu oracõnum ſuar
non priuatur meritum ſuum au
getur tota celi curia letificatur
et iocundatur Unde horũ gra⸗
cia antequã ad expoſicõm lře
accedať aliqua eccleſiaſticis
viris et maxime religioſis vti
lia ſũt premittenda. Et quia
vt dictum eſt pſalmus dicitur
laus dei cum cãtico Primo eſt
videndum de vtilitatibus can
tus vocalis. Secũdo de modo
canendi atqꝫ pſallendi Tercio
de affecõe i officĩo dino et aliis
orõnibus exhibenda Quarto
qualiter quis ad oracõm ſe de
beat preparare Quinto de orõ
nis inſtancia ⁊ eius exaudabi
litate

Circa primum vbi vide
dum eſt de vtilitatibꝫ
cantus vocalis Notan⸗
dum eſt ꝙ licet hěrici reprehẽ⸗
dãt cantus vocales eccleſie tñ
eccleſia non ſine multa rõne
eos inſtituit habet enim huiuſ
modi cantus ſeu iubilus mul⸗
tos effectus Unus eſt ꝙ colli⸗ 1
queſacit in affectũ vñ de beato
auguſ. pře nřõ ſcriptũ ē flebať
aũt vberrime in ympnis et cã
ticis ſuaue ſonãtis eccľie vocibꝫ
vehement affectus Item men⸗ 2
tem eleuat Oculos cordis at⸗ 3
tollit Iubilus laudis vnde mř 4
ti rapiũť i extaſim in huiuſmo
di iubilacõe Et ideo poſt ꝙ dic
tũ i pſalmis In eccleſiis benedi
cite deo domino ſequitur ibi
beniamyn in mentis exceſſu Itẽ 5
tediſtici cum malã repellit gloſa
ſup illo verbo iacobi quinto
Triſtatur aliqs veſtrũ ⁊c̃ Cre
bro p pſalmodie dulcedinẽ no
ciue triſticie peſtem repelli. Iõ
dicit dauid Exultabũt labia
mea ideſt ita replebor gaudio
ꝙ in labiis apparebit cũ canta
uero tibi Item preparat viam 6
cordis domino ad infuſionẽ mľ
tiformium graciarũ Grego. ſuper
Ezech. Cum vox pſalmodie p
infuſionẽ cordis agiť omnipo⸗
tẽte deo iter ad cor ꝑparať pſal
miſta Pſalmũ dicite nomini
eius Et ſic iter facite ei Et q̃r⸗
to regũ xxx Cum caneret pſal
tes facta eſt ſup eũ manus do
mini Et ꝫ iſti ſũt q̃tuor effectus
in anima Item dyabolũ fugat 7
xxx regum xvi dauid tollebat
citheram ⁊ pſallebat manu ſua
⁊ refocillabať ⁊ melius habebat

Recedebat enim ab eo ſpiritus
malus. Itē deum delectat Vnd
in cātícis dicit eccleſiaſtes. So
net vox tua in auribꝫ meis Itē
militantem eccleſiam vertit in
ſimilitudinē triumphantis que
ſemper iubilat Bern. ſuper can
tica. Nichil in terris ita prope
repreſentat quendam celeſtis
habitacioīs ſtatum ſicut alacri
tas laudancium deum. Item
inimicos eccleſie conturbat ij.
paralipomenon xx. Cum cepiſ//
ſent laudes agere vertit domi//
nus inſidias inimicoꝝ et pcuſſi
ſunt. Felices effectus iſti et fe
lix iubilacio que duriciē cordis
reſoluit que terrenam mentem
eleuat que triſticiam ſeculi de
pellit que ad ſuſcepcionem be//
nediccionis diuine pparat que
dyabolum fugat. deum dlectat
militantē eccleſiam triumphan
ti aſſimilat hoſtes ipſius ꝯfun
dit. Ex ergo ꝙ vtile et ꝙ ſalu//
bre eſt canē et deuote frequen//
ter pſallere pſalmos propter il
los fructus et effectus ſalutares
et alios eciam plures eciā pri//
us tactos

Circa ſecundum vbi vi//
dendum eſt de modo ca
nendi. Eſt enim diligē
ter aduertendū ꝙ in modo can
tandi quelibet perſona eccleſia
ſtica et maxime religioſa ſemp
plus tenetur placere deo ꝙ ad
auditoribꝫ. Quācumqꝫ enī ſtudet
deo placere in cantando quāto
purius et ſimplicius cantauerit
tanto magis deo placebit.
Plus enim attendit deus de//
uocionem et puritatem cordis
ꝙ modulacionē vocis ſicut qui
dam ayt vnduerſus Non vox
ſed votum non muſica cordula
ſed cor. Non clamor ſed amor
cātat in aure dei Vnde ipſe pa//
ter et preceptor noſter Auguſti
nus dixiſſe legitur x. ꝯfeſſionū
Cum michi inquit accidit vt
michi amplius cātus ꝙ res que
cantatur moueat penaliter me
peccaſſe confiteor et tunc mallē
non audire cantantem Vbi eciā
recitat quomodo prius cū fuiſ//
ſet mediolani ſtatim poſt bap
tiſmum viſitauerat eccleſias et
iucūdus modulacioni ymnorū
et melodie pſalmorū reficiebat
delectabiliter et flebat vberius.
Narrat eciā ibidē beatus augu.
de athanaſio allexandrino epi
ſcopo ꝙ tam modico flexu vocis
faciebat legi pſalmos vt lector
ꝓnuncianti ſimilior eſſet ꝙ cā
tanti. Quidem frater deuotus
ſolitus erat frequēter cum mag
na deuocione decantare in cho
ro et cum tanto zelo quem ad
diuinum officiū habuit quod
nūꝙ vt ſibi videbatur de can
tu fatigari potuerat. Cum autē
in quadā ſolempnitate tm̄ cātaſ
ſet ꝙ quaſi ſpiritu omnino deficeret

Quieſcens in lectulo ſompno
arripitur viſum eſt quaſi om
nem flatum quem cantādo ad
honorem dei expirauerat de cor
de dei remiſpiraret. Experge fac
tus ergo totum confortatum et
totum recreatum ſe perſenſit et
ex tunc adhuc maiori feruore
cantauit. Cantus autem clama
roſus ⁊ fractus qui non ad lau
dem dei ſed ad vanam gloriā
fiunt deus parum reputat ſed
demon approbat. Unde refert
Ceſarius ꝙ in quadam feſtiui
tate clericis quibuſdam can//
tantibus et voces tumultuoſas
in ſublime tollentibus. Vidit
quidem vir et religioſus quen
dam demonem in loco eminen
ciori eccleſie ſaccum magnum
in ſiniſtra manu tenere et dex
tera canticorum voces in eundē
ſaccum mittebat. Illis autem
expleto cantu inter ſe glorianti
bus tamquam qui bene et forti
ter deum laudaſſent. Reſpon
dit ille qui viderat viſionem be
ne quidam cantaſtis ſcilicet ſac
cum plenum canticis miranti//
bus illis et interrogātibus cur
hec diceret expoſuit eis viſio//
nem Item refert idem ꝙ ī quo
dam monaſterio ciſtercienꝫ or
dis Inchoato pſalmos medio
criter voce et in eadem ipſum proſ
ſequentibus monachis ſeniori

bus quidem iuuenis ſatis arro
gans vocē vltra ceteros tonos
exaltauit et licet ſeniores illi re
ſiſterēt ipſa cum quibuſdā par
tem ſuam adiuuātibus preua
luit ſicq̃ ſeniores in ſcandalū
ei ceſſarunt. Hoc ex ore illius
demon quaſi candēs ferrum ex
ire ad eos qui eum inuenīt vi
ſus eſt. Cum autem fratres in
choro ad diuinum officium ſte
terīt caueat ſibi quilibet ne ſit
piger et faſtidioſus ſed cogat
chorus et ſpiritum ſtare reuerē
ter et pſallere deo alacriter co//
ram angelis qui ibi preſentes
aſſiſtunt. Dicens cum Pſal
miſta. In cōſpectu angelorum
pſallam tibi. Riſus et verba in
vtilia frater omnino deteſtetur
vbi cum domino maieſtatis cū
metu et reuerencia aſſiſtere de
bet. Verba pſalmodie diſtinc
te ⁊ integre pronunciet non ſin
copando nec nimium acceleran
do. Unde Bernhardus ſuper
cantica ſermone quadrageſima
octaua. Fratres ſuos ammonet
dicens. Vos moneo dilectiſſi
mi pueri ſemper ac ſtrēnue ſem
per inter eſſe laudibus diuinis
Strēnue quidem vt ſicut reue
rēnter ita et alacriter domino
aſſiſtatis non pigri non ſomp
no lenti non oſcitantes non pa
rentes vocibus non preſcidētes

Verba diuina non integra tran/
ſilientes non fracte ſed remiſſis
vocibus muliebre quidē de na/
re ſonantes ſʒ virili vt dignum
eſt et ſonitu ꝛ affectu voces ſāc
ti ſpiritus depromentes Legit̄
in ſtatutis patrū p̄mo capitulo
ix. ꝙ tanta erat diſciplina pſal/
lendi apud patres ī egipto ꝙ
conuenientibus eis ad ſolemp
nitates ſuas ſynaxes vocāt in/
tanta numeroſa fratrū multitu
dine tātum erat ſilenciū ꝙ pre
ter eum qui pſalterium canta/
bat nullus hominum intereſſe
crederetur precipue cum oracio
ꝯſumabatur in qua non ſputū
emittebatur non excreacio nō
tuſſis non oſcitacio nec vox ali
qua inteſonabat niſi forte ali/
cui per exceſſum mentis aliq̄d
ſubrepſerit. Quidā frater ha/
bens in ꝯſuetudine curioſe et ne
gligenter dicere horas quadā
nocte cū matutinū cum ſocio q̄
ſi crocitaret pocius ꝙ legendo
pronūciaret. Audiuit dyabolū
in ſpecie corui iuxta ſe crocitan
tem et quaſi eum deridentem
Ex quo frat̄ timore correptus
ex tunc maiorem diligenciam
in dicendo horas adhibuit Itē
fertur ꝙ cum duo fratres qua/
dam nocte ſedendo in lectis ſu
is ſic q̄ſi cubando dicerēt p̄t
matutin̄ . Affuit dyabolus cū
fetore intollerabili dicēs ad t̄rez

orōnē t̄e debet incentiuum

Tercio videndum eſt de
attencōe in diuino of/
ficio et in aliis oracio/
nibus adhibenda et qualiter
dyabolus mentes orancium nitit̄
diſtrahere Summope autē cono
nari debent omnes viri eccleſi
aſtici et maxime religioſi dare
operam vt verſetur in corde qd̄
proferet in ore alias/oracio eo
rum eſſet ſymeatica. Symea
enim interdū labia mouet ad
orantis modū licet neſciat q̄d
dicat Mathei quindecimo po/
pulus hic labiis me honorat
Item in docendo in diſputando
in fabricando et in omni eciam
occaſione corporali ſacius epu/
latur qui non cogitat in eo qd̄
operatur vel facit ſm̄ gloſam di/
centem ſuper illud pſallite ſapi
enter Nemo ſapiēter agit qd̄
non intelligit quāto magis in
orando eccī. xxi. Os ſapientum
in corde ipſorum/quod ideo dici
tur quia que dicunt verſantur
in corde ipſorum Item cum q̄s
loquitur proximo ſuo cogitat
in eo qd̄ dicit ꝛ tāto magis q̄n/
to maior eſt cui loquitur. Cum
ergo orando loquamur ſummo
deo q̄ntū cogitare debꝫ in orōne
ſua Bern. Cū ad orandū eccle
ſiā intraueris fluctuāciū cogi/
tacionum tumultū relique ex/
terius vt ſoli deo vacari poſſis

Fieri enim nõ poteſt vt loqua
tur cum deo qui cum toto mun
do eciam tacens fabulatur Itẽ
Oracio cibus eſt cordis Sicut
ẽgo amittit dulcedinem mor
ſelli boni qui non maſticat eũ
Sic dulcedinem ſpiritualem
in oracionibus qui non conterit
dentibus intelligencie oracio-
nem Bernhardus Cibus in
ore p̃miſta ĩ corde ſapit/ Nõ
negligit anima illum terere
dẽtib9 intelligencie ne ſi forte
integrum glutiat fruſtretur ſa
pore palatum dulciore ſuper
mel et fauum. Item in oracione
petimus vt deus nobis inten-
dat iuxta illud intende michi
et exaudi me Quomodo autem
hoc eſt probabile ꝙ hoc faciat
ſi nos nobis non intendimus
Bern Quomodo michi inten-
dis qui michi nõ ĩtendo Itẽ ꝙ
magis efficax eſt in racõne eſt
ex parte cordis Auguſtinus po
cius ad vocẽ cordis quam ad
corporis aures eius Et yſiderus
Oracio cordis eſt non laborũ
neq; enim verba deprecantis
deus intendit ſed orantis cor
aſpicit Qui ergo cor non ha-
bet in oracione ſubtrahit ꝙ me
lius eſt in oracione Ex hijs er-
go apparet ꝙ neceſſaria ſit in
oracione cordis intencio vt ꝙ
ore p̃camur hoc eciam mente

meditemur ſicut ille qui dixit
pſallam ſpiritu pſallam et men
te. Et hoc eſt ꝙ dicit precep-
tor noſter in regula pſalmis et
ympnis cum oratis deum hoc
verſetur ĩ corde ꝙ profertur ĩ
ore/ Unde hugo in expoſicione
regule Sepe inquit oramus vt
alibi corde intẽdimus nec ipm
ꝙ dicimus recolimus ſed illam
oracionem deus non exaudit
cum ipſe qui orat non attendit
Quod inſtictu dyaboli ſepe fie
ri ſolet/ Sciens enim vtilitatẽ
orandi et nobis inuidens gra-
ciam impetrandi/ immittit oran
tibus cogitacionum tumultus
vt mentem ab oracione diui-
dat et fructum oracionis tollit
Contra huius maliciam debe-
mus habere mentis cõſtanciã
Ut quanto plus cogitacionum
turba nos impugnat tanto ro-
buſtius noſtra mens in ſui ſta
tus rectitudine fixa permane-
at/ Ad hoc idẽ hortatur Bern
hãdus ſuper can̄ ſermone qua
drageſimaoctaua dicens puer
inquit pſallere debetis nil ali
ud dum pſallitis quã ꝙ pſalli
tis cogitantes nec ſolas dico vi
tandas cogitaciones vanas et
ocioſas/ vitande ſunt et ille il-
la duntaxat hora et illo loco
q̃s officiales fr̃es ꝓcõmuni ne-
ceſſitate quaſi neceſſario fre-
quenter admittere cõpellunt

ſed nec illa profecto recipere
tunc conſuluerim que forte pau
lo ante in clauſtro ſedentes in
codicibus legeratis q̃lia et me
nunc viua voce differente ex//
hoc auditorio ſpũs ſancti recẽci
a reportatis ſalubria ſunt ſed
minime illa ſalubriter inter
pſallendum reuoluitis / Spi
ritus enim ſanctus illa hora
gratum non recipit quicquid
aliud quam debes neglecto eo
q̃ debes obtuleris hec ille / Itẽ
ad propoſitum idem Bernhar
dus Cuidam iuueni ſcribit ſic
ad pſalmodiam cor ſemper ha//
beas niſi ad aliud ſublimius
rapiaris Cum enim que ibi di
cuntur vſq; ad vnam litterã
te noueris procerto debitorẽ
vel dicendum in tuo choro uel
audiendi in alio / Legitur in vi
tas patrum q̃ quodam tem
pore demon venit ad cellam be
ati macharij ĩ ſpecie monachi
et pulſans ad oſtium dixit illi
Surge frater mi et eamus ad
collacionem fratrum / Vir autẽ
ſanctus intelligens demonem
eſſe qui ſe alloqueretur ayt
ad eum O mendax et õnis ve
ritatis inimicus quid tibi eſt
cõſorcij in congregacione ſanc
torum Cui ille cachinando re//
ſpondit neſcis quia ſine me
nulla agitur collecta monach//
orum veni et videbis opera noſ
tra / Surgens igitur vir dei et

abiẽs ad fratres congregatos
vidit quaſi paruos ethiopes
diſcurrentes huc illuc et velud
volitando differri et ſi cui duo
bus digitis oculos tetigiſſent
ſtatim dormitabant Si cui in
os miſiſſent digitum oſcitare
eum faciebant apud aliquos
eciam in mulierum ſpecies ver
tebantur apud quoſdam au//
tem edificabant et portabant
et alia quecunque gentes ag//
iebant Et ſic vniuerſi que illi
uidentes figurabant hoc ipſi
fratres in cordy ſui cogitacione
verſabant ab aliquanti tamẽ
fratribus vbi corpis eis agere
cepiſſent velociter repulſi ſunt
ita q̃ nec ante eos tranſire au
derent Sanctus autem mach
arius hac viſione conpleta ſin
gulos fratres diſcuciebat et
ſic vnumquemq; deluſum in
ſua cogitacione inuenit quem//
admodum ei per oſtentacionẽ
fuerat reuelatum Item legitur
in vitas patrum de duobus iu//
uenibus fratribus quorum ope
ra beatus macharius ſciẽ deſi
derans venit ad cellam eorum
pnocta turus cum eis viſo ho//
mine dei adorauerunt interiã
et facta exinore oracione et ſup
ta refeccione tandem mathu//
lam vnam in angulo cella pro
beato machario collocauerũt
ipſi vero in altero angulo qui
euerunt Sed poſtq̃ arbitrati

ſunt ſenem dormiē ſurgentes
ſeſe in oracionem dederunt ex-
tendentes manus ad celum et
facta eſt lux clara ī cella quaſi
media dies quam tamen illi ñ
ſenſerunt Senex vero vidit eā
Intencius ergo ſenex quid illi
fecerunt vidit tanquam muſ-
cas demones venientes in ore.
Iunioris et in oculis reſidere
volentes / Sed angelus domī
repellebat et eiciebat / Ad ma-
iorem tamen nullomodo acce
dere preualebant. Et congno-
uit ſenex qm̄ maior quidem eſ
ſet iam in amore perfectus / mi
norem vero ad huc demones
inpugnarent prope vero iā lu-
ce proiecerunt ſe iſti in eodem
ſtratu ſuo. Tunc macharius re
ſurgens euigilans Surrexit Si-
militer et ipſi quaſi de lōgo ſōp
no excitati ſurrexerunt Et acce
dens ſenior frater ad ſenē dix-
it. Vis pater duodecim pſal-
mos cantamus Cunqꝫ pſallent
de ore iunioris fratris per ſin
gulos verſus fax ignis egreſſa
aſcendebat ad celum Item et
maior dum decantaret quoci
ens ab pſallēdum labia dedu
cebat velud funiculus ignis
de ore eius ſuperextendebatur ad
celum Que videns btūs mach
arius glorificauit deum et recō
mendās ſe orōnibus ipſorū le
tus abceſſit / deniqꝫ non ſolum
per occultas inſpiraciones va-
nas cogitacōū dyabolus nitit̄
fructū orōis tollē ꝫ eciā plerū
qꝫ ꝑ apertas et ſenſibiles mole
ſtias conat̄ orantes impedire
Ex^m de ſancto Nicolao de tho
lentino qui ſicut erat vir mire
ſanctitatis ita erat in oracione
aſſiduus. Cuius deuote oraci
oni dyabolus inuidens non ſo-
lum per inſpiracōnes ſed eciam
per dura verba et apariciones
terribiles ipſū moleſtabat. Vn
de cum quadam vice ante alta
re conſtitutus eſſet lampadem
accēſam dyabolus non ſolum
extinxit ſed ad terram ipſū deii
ciens fregit Sup autem ora-
torij tectum ſtans voces diuer
ſarum ferarum formabat vber
celeqꝫ reuoluens tegimē ſubuer
tere conabatur hic vir ſanctus
illuſionem eſſe cognoſcens ora
cioni forcius inſiſtebat. Et ec
ce per oſtium cum furia et terro
re hoſtis nequiſſimus intrans
orantem accipienſqꝫ ipſum
cum grauibus verberibꝰ afflix
it ꝗ multis diebus vulnerum
cicatrices in toto corpore ſuo ap
parebant Quadam autem die
cum ſibi conſueret tunicam dya
bolus ſibi vnam de tunica peci
am accepit. Quā cum vir ſanc
tus non inueniret q̄rit et reqūit
Inuenire aūt nō valēs dicebat
Sancte deus Sancte deus et
quis me hic illuſit vere qui dig
nus noīari non ē ille me illuſit

Nox ad verbum viri ſancti
dyabulus Reſpondit dicens
verum eſt illuſi et illudam ſed
aliter tecum agam Ex quo ſic
ſuperare te nō poſſum Et ait
vir ſanctus quis es tu Ego ſū
inquit belial datus inſtimu-
lum ſanctitatis tue Et ſi deus
michi adiutor eſt non timebo
quid faciet michi homo · De-
nocte ad conſuetam oracionē
redire volens cum oratorium
apertum non eſſet quia ho-
ram matutinalem ſicut ſemper
conſueuit vir ſanctus preuene-
rat Intrare volens refectorium
vbi crucifixi ymago depicta
erat in lumine oſtij a belial dy-
abulo tam fortiter interram ꝓ
ſternitur vt in eo vix alitus re-
maneret Confortans ſe tamen
in nomine crucifixi ſurgit de-
terra cum vellet ad orādum ꝓ
cedere verberabus ceditur et
iterum ad terram deicitur Tā
dem cogitur inde recedere et
ad vnum angelum loci quem
ineundo inueniebat vehemen-
ter alliditur Deo autem volen
te auditur ſtrepitus demonū
in refectorio cum viro ſancto
prelianciū Excitatiqꝫ fratres
cum veniunt et beatum nicola
um ad terram illiſum inuenien
tes erigentes que ſtare non
potentem ad lectulum pauper
culum deportauerunt vbi con
fortatus a criſto protinus ſur-
rexit baculo ſe ſuſtentas et con
ſuetas oraciones perficiens gra
ciarum acciones reddidit ſal-
uatori Itaqꝫ quia tot infeſta-
tiones orantes ſuſtinent hinc
eſt ꝙ inter omnia bona opera
orare eſt difficilimum Unde le
gitur in vitas patrum ꝙ inter
rogauerunt fratres abbatem
Agathonenſem Dicentes pa-
ter que virtus in conuerſacione
plus habet laboris Et dixit c̄
dite michi quia non puto labo
rem eſſe talem quam orare de-
um Dum enim voluerit homo
orare deum ſuum ſemper inimi
ci demones feſtinant interrū-
pere oracionem eius ſcientes ꝙ
ex nulla re impediuntur niſi
per oracionem fuſam ad deum
Siquidem enim alium labo-
rem quem homo in conuerſaci
one ſua religioſa poſitus aſſū-
ſit quamuis inſtanter et tolle
rater agat habet tamen et poſ
ſidet aliquam requiem Oracio
autem vſqꝫ ad vltimam exal-
acionem opus habet magnū
certaminis hic ibi Et inde
eſt ꝙ in principio omnium ho
rarum canonicarum minuente
nos ſigno crucis contra in
feſtaciones dyaboli dicimus
Deus in adiutorium meum

Jn tende/de cuius v̄ſiculi effica
cia in collacõnib⁊ patrū collacõ
ne yſaac abbatis dicitur ꝙ hic
verſiculus recipit omēs affec/
tus quicūq; poſſunt humaē na
ture inferri/ꝛ ad omēs incurſus
cōuenienter adaptaē Habet eīn
cōtra omīa diſcrimina īminēcia
ꝓteccionem diuine inuocacōis
Habet ecīā timoris et ſollicitu
dinis ꝑpetuam vigilanciam ha
bet ꝯſideracōez fragilitatis ꝓe
habet exaudicionis fiduciā hic
verſiculus omnib⁊ infeſtacōnez
demonū pacienti b⁊ inexpug/
nabilis murus eſt clipeus mu
nitiſſimus defendens nos ante
omnez viciorū impugnacōez Jn
quacūq; eīn tribulacōne vel ne
ceſſitate cōſtitutus habet dicere
deus in adiutorium meum intē
de. Domine ad adiuuandū me
feſtina ꝛc̄. Et hec inuoca° a cūc
tis te vicijs expurgat et ad il/
las celeſtes theorias perducet
atq; ad illum īeffabilem ardorē
oracōis per paucis expꝰtum hec
ibi Sciendum autē ꝙ ſicut di
cit Beatus Augu. ſup Johēz.
Omelia xxij. Si quis parū in
telligat pſalmū Credat tū ali/
q̄d boni eſſe q̄d cantat nō oīno
ſine fructu eſt Jdē Credo ſi q̄s
bene intelligat et teneē attēdē
cē ex fragilitate diſtractus non
actualiter ei q̄d cantat attēdit
Exᵐ in vitas patrū Dixit ab/
bas pemē ꝛ multi alij ſanctoꝝ
patrū. Sicut in cantatores illi
qui ſerpentes ſolent incantare
ſepe non intelligunt verba que
ipſi loquuntur ſed ſerpentes au
dientes intelligunt virtutē il/
lorum verborum. Et conquie/
ſcunt et obediūt eis ita et nos
faciamus. Quamuis non vale
amus intelligere diuinaꝝ ſcrip
turarum virtutem tamen demo
nes audientes diuini verbi vir
tutem terrentur et effugati di/
ſcedunt a nobis non ſuſtinen
tes eloquia ſpiritusſancti que
per ſeruos ſuos prophetas et
apoſtolos eſt locutus. Hec de
tercio ꝛc̄

Qvarto videndum eſt
qualit quis ad ora
cionem ſe debeat pre
parare. Sicut dicit
Johannes Caſſianus Collacio
ne patrum Collacione abbatis
yſaac. Quales in oracionibus
volumus inuenire tales nos an/
te oracionis tempore preparare
debemus. Ex precedente eīn in
ſtatu mens in ſupplicacōne for
matur et id circo quicquit vo/
lumus vt nobis orantibus nō
ſubrepat ante oracōnem de no
ſtro pectore debemus euellere
Quicquid autem ante horam
oracionis mens noſtra conce/
pit neceſſe eſt vt hoc nob orā/
tibus per rcordacōnē occurrat
Vnd et hugo in expoſicōe regle

multum inquit ad oracionis pu-
ritatē iuuat ſi in omni loco vel
tēpore nos ab actibus illicitis
ſuppremus ſi ſemꝑ ab ocioſꝭ ſer-
monibus auditū pariť caſtiga-
mus Et linguam ſi in lauď dei
ambulare ⁊ teſtimonia eius aſ-
ſueſcamus corde ſcrutari Que
cumqꝫ eñi ſepius agere loqui
vľ audiri ſolemus eadē neceſ-
ſe vt ſepius ad animam quaſi
ad ſolitam et propriam recur-
ſāt ſedem Studeat ergo frater
vt cogitacionum tumultus va-
leat euitare Priuſq̄ꝫ incipiant
officium cor ad deuocionē ex-
citare Ideo enim tam deſides ⁊
tepidi ſumus in diuino officio
quia ante non ſumus deuocio-
ne excitati et ita exiuimus ſiĉ in-
trauimus frigide et diſſolute
Cum vero officium incipiť co-
gitacionibus vagis iam reiec-
tis mentem ſurſum ad deū ha-
beamus intendētes hijs q̄ ſpal-
luntur Alioquin ſi primo cogi-
tacionibus aditum ꝑbuerimus
poſtea tumultus eorū vix eua-
dere poterimus. Antiquus eñi
hoſtis immiſſoꝛ talium cogitaci-
onum ſerpens lubricus cuius
ſi capiti non reſiſtitur totus in
intima cordis dum nō ſentitur
illabitur Et vt fortis armatus
conatur cuſtodire atrium ſuū
Et contra hoc multum valet ſi

frater mox vt a ſompno vigi-
lat cogitaciones abiciat quib9
enim dyabolus occupare et pri-
micias cogitacionum ſuarum ⁊
actionum offerat domio in ora-
cione vel aliqua bona meditaci-
one cū corporis exercitacione vi-
delicet genuum flectione ma-
nuum protencione brachiorū
in modum crucis expanſione
Tocius corporis proſtracione
et ſimiliter vt docetur in colla-
cionibus patrū collacione xxi.
Ex quibus effectus deuocōis
excitatur et ſpiritus incaleſcit
et ex hoc frater erit tota die de-
uocior ⁊ expedicioꝛ Exemplum
de q̄dā deuoto frē qui cōſueuit
informare frēs iuuenes ⁊ no-
uicios vt quociens in lecto eui-
gilarēt de ſompno tociēs erec-
tis manibus in celum aliquid
orando laudarent deum tuū nō
dubium quin deuotus dei fa-
mulus hoc faceret ī opere quod
ore docebat. Sciendum q̄ ſiĉ
dicit idem Johannes Caſſia-
nus in libro collacionum colla-
cione nona vt eo feruore et pu-
ritate q̄ debet emitti poſſit ora-
cio hec nobis ſūt penitus ob-
ſeruanda. Primo enim ſolici-
tudo rerum temporalium eſt pe-
nitus abſcidenda. Secundo
vt nullius negocij curam ꝑmo
nec memoriam admittamus

Tercio vt detractiones vanilo
quia et omnes ſcurrilitates ſi-
militer āputemus Quarto irē
et triſticie ꝑturbacio eſt taliter
exuienda funditus. Quinto vt
vomitum carnalis ↄcupiſcencie
a corde noſtro radicitus euella
mus ⁊ ita quibuſlibet vicijs pe
nitus abſciſis iacienda ſūt pri-
mum fundamentum humilita-
tis ꝓfunde que turrim illam ꝓ
celſam celos penetrantem ſeuo
rem ſcilicet et deuocionem ora
cionis valeat ſuſtentare. De
inde ſupponenda eſt virtutum
extructio per quā mēs ab om-
ni euagacioni lubrica poſſit co-
hiberi. Et ad contēplacionem
diuinam et exceſſos theoricos
incipiat ſublimari ac ſi ſemper
ſibi dicatur ſurſum corda Et q̄
cumqȝ fuerit ſic ꝑparatus talis
ad illam continget oracionem
de qua ſanctus dicebat Antho
nius Non vtiqȝ humana ſȝ ce-
leſtis ſentencia non eſt inquit
ꝑfecta oracio in qua ſi monach
us vel hoc qđ orat non intelli-
gat Sic ꝑparata fuit illa ſanc-
tiſſima matrona beata Monica
mater ſancti auguſtini de qua
ipſe Auguſtinus ſcribit ad ſo-
rorem ſuam Sanctimonialem
virginem ꝙ ipſa ſepe in oracio
ne tanta ebrietate ſpiritusſancti
replebatur ꝙ in ea fere per to-
tam diem requieſcens dum rex
in accubitu ſui cordis nec vox
nec ſenſus in ea audiebatur.
Nec mirū quia illa pax que
exuberat omnem ſenſum ſepi
liebat vidue ſenſum intantum
ꝙ vix vicini noſtri eciam cōui
cini eam pūgentes excitare va
lerent In die autem beati cip
ani dum hec ancilla criſti me
reretur accipere ſacramenta dū
eſſet in domo fere peracbitum
eleuata fuit clamando que qui
etiſſima eſſe cōſueuerat dicens
volemus ad celū fideles Quā
cū poſt interrogaremus qđ
ſibi accideret nō reſpondebat
ſed tāto gaudio replebatur ꝙ
omēs ad feſtum producebat
cantans cum propheta Cor me
um et caro mea exultauerunt
in deum viuum Item dum q̄-
dam die eadem ancilla xpiſti
preuenta et viſitata a te domi
ne beneficia tua que tu ī carne
humano generi clemens exhi-
buiſti conſideraret tantam con
punctionis graciam tantāqȝ la
crimarum copiam torculari tue
crucis expreſſam ī paſſione ad
uenit ꝙ veſtigia eius per eccle
ſiam lacrime de ſuper paui-
mentum copioſe defluentes oſ
tēdebāt Et quāto plus ad in
fluenciam lacrimarum hor-
tatur deſiſtere tanto plus flu
uius lacimarū oriebatur hec
Auguſtinus Ad conſimiles
theoricos fuit exceſſus rapta ea
dem mat ſimul cū filio Auguſ

vt ſcribit ipſe Auguſtinus in li
bro ix confeſſionum Cū ſtarent
ſimul incumbentes ad feneſtrā
vnde ortus proſpectabatur remo
ti a turba vbi colloquebatur ſo
li valde dulciter de vita eterna
ſcōꝝ q̄ inhabitabāt ore cordis i
ſuperna fluenta fontis vite erī
gētis ſe ardenciore affectu in
idipſū et gradatim tranſcendē
tes cuncta temporalia attige
runt toto ictu cordis regionē
vbertatis indeficientis fontē
vite eterne Cui ſuſpirantes et
ibidem religatas primicias ſpi
ritus relinquentes ad oris col
loquium redigerūt vileſcebat
q3 eis mundus iſte inter verba
cum delectacōibus ſuis hec ibi
Quod eciam ad eoſdem exceſ
ſus ſepe rapiebatur idem pater
Auguſtinus ipſe cum graciarū
accione humiliter confitetur do
mino ſic inquiens ·x· confeſſio
nū aliquando intromittis me
in affectum multum muſitatū
introrſus neſcio ad quā dulce
dinem q̄ ſi perficiatur in me neſ
cio quid erit q̄d vita iſta non
erit et iſtos theoricos exceſſus
frequenter trahi aſpirās idem
contemplatur Auguſtinus in
cōtemplacōe domini iheſu xpi
ſic ait Tu es domine vita mea
qua viuo ſpes cui inhereo glo
riam quam adipiſci deſidero
tu michi cor tene mentem rege
intellectū dirige amorē erige
animum ſuſpende et in ſuperna
fluenta os ſicientis te ſpiritus
trahe Taceant queſo tumultus
carnalium cuncte ceſſant fan-
taſie terrarū et aquarū aeris et
poli Taceant ſompnia et yma
ginarie reuelaciones oīs lingu-
a omne ſignum et quicquid
tranſeundo fit ſileat ſibi et ipſa
anima et tranſeat non cogi-
tando ſe ſ; te deus meus quia
tu es reuera tota ſpes mea et in
libro poſtilacionum ſic dicit ·pre
be michi ego domine contempla
cionis pennas quibus indutus
ad te volitem ſurſum et cetera
in ſta talia dicit ibidē Sic trac
tus et raptus fuit idē Auguſti
nus cum quedā ad eum muli-
er ſedētem in ſtudio acceſſiſſet
et nullum reſponſū nec nutum
ab eo habē petiuiſſet Cui poſtea
in viſione dictum cum ad Au-
guſtinum iuiſti ille de trinita-
tis gloria attētiſſime diſputa-
bat et ideo q̄d ibi fueris penitus
nō aduertit ſed modo ad eum
ſecure redeas et eum clementē
inuenies et ſalubre conſilium re
peries Sic eciā per omnia pre-
paratus fuit ille eximie ſanctita
tis vir beatus Nicolaus de tho
lentino In cuius deuote oraci
onis et theorice contemplacio
nis ſignum quedam ſtella ful-
gida cum ad locum oracionis
iret eum ſepius anteceſſit ·
Cū enim quadā nocte vir dei

diu in oracione pſtitiſſꝫ in cella
ſua aliqñtulum obdormiuit · et
ecce in ſompnis apparuit ſidus
clariſſimum quãtitate pmaxi-
mum motu rectilinium ſitu non
altum ſed quaſi prope terrã ad
ſtaturam hominis incedens · Vi
debat aũt ꝙ huiuſmodi ſidus
notiſſimũ ex caſtro ſancti an-
geli vnd idem ſanctus originẽ
traxerat haberet inicium motu
vero recto ꝓgrediens tholenti
num añ altare poſt choꝝ orato-
riũ qd tũc erat verſus clauſtrũ
vbi ipſe ↄſueuerat frequencius
celebrare demane et in die fre-
quencius et in nocte interdum
pſiſtere in orõne ſtabilitatem
haberet et terminum Ad cuius
rei ſpectaculum gens diuerſaꝝ
ꝓuinciarũ et linguaꝝ vt ei vi
debatur ↄuenerũt Cumqꝫ d hͦ
ſigno mirifico nõ tam illa noc-
te q̃m pluribus alijs noctibus
certificatus eſſet cũ ãmiracione
intra ſe mẽte cogitareͦ cepit q̃d
ſibi hoc viſum ſignificacõis in
portaret ⁊ non inueniẽs cuidã
fratri bone opinionis et lauda
bilis vite viſum ſuum ſub ſecre
to aperuit q̃ quodam ſermone
prophetico reſpondit Dicens
pater reuerende · Reuera hͦ ſi-
dus eſt preſagium ſanctitatis
tue nec mea mens vertit in du
bium quoniã vbi ſidus exple-
uit ſuum motum ibidem locabi
tur corpus tuum Et ex multis

miraculis que ibi fient ad pſi-
cienda beneficia ſanitatis gen-
tes varie que te non nouerant
vndiqꝫ apparebunt et tuum tu
mulum adorabunt · Ac vir ſanc
tus humilitate ſemper fulcitus
ait Depone inquit care frat̃ de
me talem opinionem quia ſem
per xp̃i inutilis ſeruus fui · ipſe
deus michi exponat · quia tũ in
telligis viſum meum Ad pau-
cos autem dies cum ipſe mo-
re ſolito de die intraret oratori
um quedam ſtella quaſi mo-
tu progreſſiuo ibat ante eum
vſqꝫ ad altare predictum et cũ
hoc quottidianis diebus acci-
dẽt intellexit in ſpiritu ꝙ hec
dyana ſtella illius quã ĩ nocte
viderat expreſſiua veritatis ali
quid contineret Cum igitur die
alio oratorium rurſus intraret
ſtella vt prius añcedebat eum
ac vir ſanctus reuerenciam et
aliquali oracione ante memo-
ratum altare facta in longum p̃
ambulans oratoriũ ſtellã vltra
nõ videbat ſꝫ quãdo ad altare
ibat mox ſtella ſuper eundem
locum apparebat Et cum hoc
per plures annos ante obitum
ei accideret ip̃e non ſuam ſꝫ dei
gloriam cum omni humilitate
recognoſcens gracias egit deo
bonorum omniũ largitori Cum
qꝫ tẽpus ſue migracõis inſtarꝫ
fr̃es in omni caritate rogauit
vt in illo loco eũ ſepeliret ⁊ mẽ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quocunqȝ adueniente tempore nullatenus remoueret. Conueniens quippe erat vt vbi ſpūs veri dei tempore orōis ad exceſſus theoricos ſtella teſte ſublimari cōſueuerat ibi corpus ſuū in meritorum ſuorū iugem memoriam remaneret ad euidenciorem aūt diuine pietatis manifeſtacōm factum eſt. Ut poſt eius obitum multis annis in die trāſitus ſui in qua gens infinita ad ſuū venerabile corpus pro ſanitatis remedio expectādo confluebat et non ante nec poſtea ſtella ab hominibus percipere volentibus recte ſupra ſuum tumulum quaſi ſe non mouens videbatur ut daretur intelligi q beatus Nicolaus non ſolum in terris fulgeat miraculis ſed et in celis premijs iocundatur eternis. Fuit eciam quidem alius frater magne deuocōis ad deū et ſcōs eius ſꝫ tā deuotus erat ad feſta xpi q quotlibet eius feſtum habebat ſingulatim in carta depictum et q diu quotlibet feſtum durauit tam diu cartā illius feſti depictam quam inchoacōne illius feſti et pariete celle ſue pendiderat pendere dimiſit et ante illā ſedēdo et deuote inſpiciēdo orabat gemebat et plorabat. tā deuotus eciā erat ad feſta beate virginis q qlibet feſtum ipſius aliquibꝰ diebꝰ ante ſuſcipiebat dicēdo Aue maria. tam deuotus precipue ad feſtum omnium ſanctorum q antea ſe per vnam ſeptimanam ieiunijs et caſtigacionibus ad ſuſcipiendum feſtum ipſorum preparabat. Et per octo dies ad honorem omnium ſanctorum deuocione ſedula peragebat. Tam deuotus inſuper extitit in ſuis miſſis q multum grauabatur ſi miniſter vel alia perſona ſtaret Ubi faciem eius videre poterat quia de oculis ſuis fluebant lacrime quibus genas ſuas vbertim irrigabat qđ hominibꝰ celatum eſſe cupiebat. Iſte q̄a deuotus erat in ſanctos ī die omnium ſanctorū migrauit ad dominum qui poſt aliquas ſeptimanas apparuit cuidam deuoto fratri in ſompnis pulcher et iocundus indicās ſe ſanctorum collegio feliciter ſociatū. hoc de quarto.

Quinto et vltimo videndū ē de oracionis inſtācia et eius exaudibilitate oportet aūt inſtāter orarē. vñ preceptor noſter non dicit ſimpliciter orate ſed inquit oracionibus inſtate. Non enim ppter hoc deſiſtendum ſi propter obſtrepencium cogitacionum tumultus mente ab oracione abſtrahat. Aut ſi deus ſtatim non exaudiat ſꝫ eſt perſeuerant inſtādo orando atqȝ pulſando quouſqȝ

importunas carnalium deſideri-
orũ ſuggeſtiones que noſtris
obſtrepent ſenſibus fortiſſima
intencione ſuperemus ac tã diu
inſiſtere quouſqʒ perſiſtẽdo vi-
camus Non enim negligẽtibꝫ
et tepidis promittitur regnum
dei ſed ſicut ſcriptura dicit reg-
nũ celorum vim patitur et vi-
olenti rapiant illud Unde Hu-
go in expoſicione regule Amat
inquam deus inſtanciam et im-
portunitatem in prece Si mag-
na ſunt premia nõ debent eſſe
deſideria pauca Cum magnitu-
dine enim premiorum concor-
dare debet magnitudo deſideri-
orum ꝙ ſi ad primas lacrimas
dominus non exaudit nec ſic
quidem querendo et pulſando
deſiſtendum eſt ſed tanto poci-
us pſeuerandꝫ inſtãcia tantoqʒ
obſtinato clamore freqntãdus
ſaluator donec impleat orantis
deſideriũ Exemplũ de cananea
muliere que pcanda ſcã pſeue-
rauit ac p hᵒ ꝙ petiuit obtinu-
it Itẽ exemplũ in Maria mag-
dalena que qa ad monumentũ
pſe venit quem deſiderauit in-
uenit Itẽ Anna cũ viro ſuo hel-
cana vixit multis annis affli-
gens ſe et orãs deũ vt aperiret
vuluã eius que tandem exaudi-
ta fuit Itẽ Joachim ⁊ Anna pa-
rentes beate vginis multis die-
bus pces ⁊ hoſtias dño obtu-
lerũt vt plem habere mererenẽ
ſed non ſtatim exauditi fuerũt
Tandem tamẽ poſt obprobri-
um ſterilitatis ſue preciõis ſe-
cuti ſunt effectum Item zacha-
rias et Elizabeth parentes bea-
ti Johannis baptiſte ſuplicaue-
rũt multis annis domino pro
prole ſed deus diſtulit eos ex-
audire vt tandem vterꝫ ſterilis
et ſenis poſſet aperire Item ex-
emplum ad idem in mre ſancti
Auguſtini q̃ diu cũ multis la-
crimis pro filij conuẽſione deũ
exorauerat. Et licet exaudicio
diu fuerat dilatata Ad hoc vſ-
qʒ vt ſua cõuerſio mirabilit ap-
pareret tandem tamen deus ei
plus ꝙ̃ peciérat dignatus ẽ con-
cedere quia non ſolum vt fidel
xpriſtianus eſſet ei donatum ẽ
ſed et contemptor mundi ⁊ tã-
tum lumen eccleſie fieret ei di-
uinitus collatum fuit. Ex qui-
bꝫ exẽplis patet ꝙ quicquid
deuocius cum inſtancia petit a
deo finaliter obtinet cum deſi-
derato affectu ſi tamẽ eſt ad ſa-
lutem non ſolum autem oracio-
nis inſtancia attenditur in hᵒ
ꝙ quis oret perſeuerantter actu
interpolato vt patet in exem-
plis poſitis ſed eciam requiri-
tur vt quis oret inceſſanter ac-
tu videlicet continuato. Juxta
quod ait Saluator luce deci-
mooctauo Oportet ſemper ora-
re et non deficere Et ad theſſo-
lonicẽſes v. ſi ĩtmiſſiõe orate

Vñ de dño ſaluatore noſtro le
gitur ꝙ ſepe in oracõe pñnocta/
uit Mathei ix. et luce v. Eſt
autẽ ſciendũ ꝙ triplex eſt oracõ
ſcꝫ vocalis de qua ſpalmiſta Vo
ce mea ad dominum clamaui
Et mẽtalis de qua ſpalmiſta d
ſideriũ pauperũ exaudiuit dñs
Et actual' ſiue opis que fit bñ
operando ſicut dicit gloſa ſuper
illud luce vbi ſup̃ Non deſinit
orare qui non deſinit bñ facẽ. le
gitur in collacionibus patrum
ꝙ interrogatus abbas yſaac q̃
liter impleri poſſit illud manda
tum apoſtoli Sine intermiſſio
ne orare Reſpondit. Cum mẽs
noſtra fuit ab omĩ paſſione põ
dere ſubleuata et illi ſummo bo
no ardentiſſimo deſiderio con/
uicta tũc implebimus illud apoſ
toli. Sine intermiſſione orare
Tunc eñ de terreno ſitu mẽs
noſtra quaſi ad puritatem an/
gelicam ſublimata quicquid i
ſe receperit quicquid tractaue/
rit quicq̃d egeit ſemper puriſſi
ma et ſinceriſſima dicetur ora/
cio Hec ibi dicitur in vita pa/
trum de abbate Arſenio q̃ veſ/
pere ſabathi relinquebat poſt ſe
ſolem et extendebat manus ſu
as ad celum orans Donec ma
ne die dominico illuſtraret faciẽ
eius. In collacionibus eciam
patrum dicitur de beato Antho
nio ꝙ cũ quadã nocte i oroĩbꝫ
diu duraſſet et ſol oriri cepiſſ3

Anthonius in feruore ſpiri/
tus exclamauit dicens. Quid
me impedis ſol Ad hoc aũt iam
oriris vt me ab huiuſmodi vera
luminis claritate abſtrahas. Itẽ
in vitas patrũ de abbate bela/
cione ꝙ diſcipulus eius ingre/
diens cellam illius inuenit eũ
ſtantẽ ad oracõeꝫ manus habẽ
tem extenſas in celum pmãſit
hoc faciens iugiter diebꝫ xiiij.
Itẽ de Juliano apoſtota legitur
ꝙ miſit demonem quendã vt
portaret ei reſponſũ de oriente
qui tranſiẽs per locum vbi erat
publius monachus orans nec
poterat vltra trãſire ſed ſiſtit in
mobilis illo ɔtinuante oracio/
nem per x. dies Reuerſus ille i
perfecto negocio ad Julianum
retulit ſe eſſe ĩpeditũ a mõncho
orante tunc Julianus cõmina/
tus eſt mõacho ſed in breui in/
teremptus eſt Item de beato Jo
hanne heremita qui ſteterat tri
bus ãnis ſuper vnam rupem cõ
tinue orans abſqꝫ omni cibo ni
ſi ꝙ die dominico cõmunicabat
ſacra eukariſtia Exemplum eci
am de beato Nicolao de thalen
tino qui oracioni in tantum erãt
aſſiduus ꝙ poſt completoriũ vſ
qꝫ ad galliciniũ et pax añ matu
tinã ſurgens et poſt matutinã
vſqꝫ mañe et poſt miſſam niſi cõ
feſſioĩbꝫ occupatus vſqꝫ ad ter
ciam et poſt nonam niſi obedi/
encijs intentus vſqꝫ ad veſperã

preter conſtitutas hoꝛas in qui
bus continue prius erat ſem //
per oꝛabat · Erat qꝫ locus oꝛa//
cionis ſue non ſolum oꝛatori //
um commune ſed eciam apud
quoddam altare · Vbi nunc ia
cet tumulatus ſed ꝛ cella ĩ qua
duos ↄſtituerat lapides ad quo
rum vnum genua flectebat ad
alteꝛ vero brachia cum nimius
laſſatus erat oracõnis laboꝛ ſu//
ſtẽtabat vt ſi brachia nõ affli//
gebant laſſitudĩe extẽſiõis fri
goꝛe tñ et duricie caſtigarentur
Sciendꝫ autẽ et ſi inſtãcia ora
cionis multum valeat ad eius
exaudibilitatem ſecundum pre
miſſam non tamen ſemper eciã
ſancti viri in eo ꝙ petunt exau
diunt ymmo plerũqꝫ mali ĩ ſua
prece exaudiunt non autem bo
ni ſicut oſtendit hoc Auguſti//
in exemplis ſuper canonica Jo//
hannis Omelia ſexta · Conſtat
enim ꝙ apoſtolus Paulus in
ſtanter oꝛauit vt aufferretur ab
eo ſtimulus et non fuit exau //
ditus · Dyabolus autem in ſua
peticione exauditus fuit cum pe
ciit ſibi dari poteſtatem in iob
Jtẽ cũ peciit ſe mitti in poꝛcos
Ecce ꝙ demones exauditi ſũt
et apl's non exauditur · Sed vt
ſubdit Auguſtinus apoſtolus
eſt magis exauditus ꝙ dyabo//
lus Apoſtolus enim exauditus
eſt ad ſalutẽ/et ſi non ad volũ//
tatẽ/ſed dyabolus ad dãpnacõꝫ

Non ergo cõtriſtari debet ho//
mo bonus ſi in eo qđ petit non
exaudietur ad ſuam voluntatẽ
quia plerumqꝫ nociuum eſſet ſi
bi Et ponit exemplum Auguſti
nus de medico a quo ſi petit in//
firmus aquam frigidam ſi no//
uit obeſſe non dat · ſi prodeſt
ſtatim dat Diſce ergo ait Au
guſtinus Rogare deum et me//
dico ↄmittas qđ ipſe nouit fa//
cias Tu moꝛbum confitearis
ille medicamen cum exhibeat tu
tantum caritatem tene Nã ille
ſecare vult vrere vult · tu ſi cla//
mas et non exaudieris in a//
duſtione et tribulacione nouit
ille quouſqꝫ putredo ſeruit Tu
iam vis vt reuocet manus ꝛ il
le vulneris ſinũ attendit ſcit
quouſqꝫ perueniat non exau//
dit ad voluntatem ſed exaudit
ad ſalutẽ hec auguſtinus His
ergo premiſſis tanꝙ exhoꝛtati
uis ad cantandum et pſallendꝫ
diuinum officium marie pſal
mos inſtancius libẽcius ſim//
plicius et moꝛoſius ad orandꝫ
attẽcius feruencius purius ꝓ
lixius et deuocius ad aliqua//
lem breuiſſimam expoſicionem
pſalmoꝝ pcedatur pmittendo
ↄmuniter circa quẽlibet pſalmũ
quis auctoꝛ ipſius pſalmi/ que
materia/ que intencio/ q̃ ſentẽcia
ĩ generali adiũgẽdo ĩ fine expo
ſicõis collectã ſũ oroẽ · vtualiter
totã materiã pſalmoꝝ ↄtinentẽ

1 ¶ Beatus vir qui non abiit
in conſilio impiorum

¶ Auctor huius pſalmi proprie ig-
noratur. tamen magis communiter creditur
fuiſſe Eſdras propheta qui legem
reparavit et ſic eciam pſalmos
a diverſis compoſitos recollegit
et in hoc libro congregavit. et
ſue recollectioni hunc pſalmum
per modum cuiuſdam prologi pre
poſuit. Materia pſalmi eſt xpi
bonitas et perfectio Impiorum autem
miſeria et eterna dampnacio In
tencio ad bonum homines allicere
et iuxta poſſe eos xpo conformare
et a malo extremo dampnacionis im
piorum retrahere Sententia in genera-
li propheta in iſto pſalmo tam
quam in prologo capite et principio
libri agit de illo qui eſt caput
et principium omnium ſcilicet xpo deſcri
bens et pronuncians ipſius perfec
tionem bonitatem et felicitatem impio
rum vero vanitatem et infelicitatem

¶ Quare fremuerunt gentes
2 ¶ Auctor huius pſalmi propheta
david Materia regnum xpi Intencio
ſubdere homines regno xpi Senten
cia in generali eſt propheta loqui
tur de conventu infidelium con
tra criſtum in paſſione ſua eorum
que deſtructione infidelium. Item de reg
ni criſti inſtitucione et de ipſius
xpi inenarrabili eterna generacio
ne Inſuper de regni xpi inſtituti
dilacione et dilatati veneracione

¶ Domine quid multiplicati ſunt qui 3
tribulant me.
¶ Actor huius propheta david ma
teria xpi paſſio et reſurreccio In
tencio non credentes mortem xpi et
paſſionem et reſurreccionem redargu
re Sententia in generali propheta in
illo pſalmo in perſona xpi hominis
loquitur ad patrem de multitu-
dine eum perſequencium confitetur
dei patris aſſiſtentis preſidium ſu-
eque a ſompno reſurreccionis preco
nium et adverſariorum exterminium

¶ Cum invocarem exaudivit 4
¶ Auctor huius eſt propheta david
Materia moralis informacio
Intencio a vanis et malis ad ve
ra et bona converſio Sententia in ge
nerali propheta in illo pſalmo orat
in perſona ſua et cuiuſlibet viri
perfecti in tribulacione exiſtentis
ut eius exaudiatur oracio increpans
pans infideles et peccatores
ne vanitatem ſequantur monet
quod omnes ut ſacrificium iuſticie
deo immolent. unde ingencia ei
us beneficia obtinent et con-
ſequuntur
¶ Verba mea auribus percipe 5

¶ Actor pſalmi propheta david Ma
teria felicitas eterna Intencio
fideles exaudire ut non imitentur
tur malignos ſed exemplo dei
odio habeant iniquitatem et
malos appetentque cum bonis et
iuſtis in futuro fieri glorioſos

Sñia in gñali ꝓpħa in pſona
ecclie poſcens oracionē ſuā a deo
exaudiri ꝑdicat hereticos ſciſ//
maticos peccatores malignos
et quoſcūq; ſuos inimicos a ꝑñti
tudīe excludēdos bonoſq; et iuſ
tos eternaliter premiādos voꝫ
eccleſie verba mea.

Dñe deꝰ meꝰ i te ſꝑaui.

B 2 ¶ Dñe ne in furore tuo ar.

A. pſa. dauid M. pſecucō iniuſ
ta Inten° hoīes inducē inno//
centes ad pacient ſuſtinendū
q̄ſcūq; maloꝝ pſecucōes ex eo
ꝙ finalr̄ innocēs etnalit̄ pmi//
atur. Malus vero in pñti cadit
in laqueū quē facit alteri et in
futuro perpetue dāpnabit̄ Sē
in gñali ꝓpħa in iſto pſal° in ꝑ
ſona cuiuſlibet fidel̄ cuiuſlibet
poſita in afflictione ſpirituali ex
tēptacōe demonū maligna pe//
tit diuinitus liberari allegando
ſuā innocēciam diuinā iuſticiā
peccatoꝝ maliciā et niſi cōūtan
tur cominat̄ eiſdē ētribucōz con
dignā ſcz etne dāpnacōis penā

¶ Dñe ne in furore.

a 6 ¶ Actor pſalmi ꝓpħa dauid M.
vera cogniciō peccatoꝝ. In. mouē
re homines ad penitēciaꝫ ſalu//
tarem cum ſpe remiſſionis oīm
peccatoꝝ Sentēcia in generali
ꝓpħa in pſona vere penitentis
clamat ad dominū veniā petēs
de comiſſis et ꝓpnas ꝓprias qui//
bus afflictus in gemeſcit nat
ſās S. inſpeciali voꝫ penitēdis

¶ Dñe dñs noſter

¶ Actor pſalmi ꝓpħa dauid. M. 8
xp̄i exaltacio In. xp̄m magni//
ficare et eius inimicos ſcz iude//
os confundere Sñia in gñali ꝓ//
pheta in illo pſal. ī pſona eccle
ſie ⁊ oīm fideliū laudes domīo
iħu xp̄o decantat̄ et maieſtateꝫ
atq; magnificēciā nature diui//
ne humiliacōꝫ et exultacioneꝫ
nature humane ſuꝑ omnes cre
aturas in ipſo breuit̄ confitendo
S. in ſpēali voꝫ ꝓpħe ad xp̄m

¶ Confitebor tibi dñe
in toto corde meo.

A. pſa. ꝓpħa dauid M. duplex 9
Judiciū xp̄i ſcz diſcrecionis et
diſcuſſionis In. vt homīes ad
hoc credendū et deū ſuꝑ h° lau//
dandū inducat S. in gñali ꝓ//
pheta in illo pſal° dicit ſe letum
dño nr̄o iħu xp̄o toto corꝺ pſal
liturū q̄a tp̄e iudicij diſcrecio//
nis iuſto iudicō ſibi tradito re//
primit dyabolū iniquū humaī
generis inimicū gentiles ad fi//
dem cōūtendo ⁊ ipſos et eoꝝ ty//
rānos obſtinatos laq̄is mortis
alijs ꝑparatis in voluendo et in
terficiendo ꝑꝑl'm q̄a catholicum
afflictu paupere et abiectū li//
berando Et tp̄e iudicij diſcuſſi//
onis ipm̄ antixp̄m qui eleua//
bit ſe cōtra ipſum xp̄ianum
et fidelē duriſſime pſequentem
deiciendo ⁊ ꝑꝑl'm xp̄ianū quaſi
orphanū ⁊ pupillū derelictū eri
piēdo. S. in ſpeciali voꝫ ꝓpħe

¶ In domino cõfido
10 ¶ Actor p̃s ē ꝓpheta dauid Ma
teria ꝑuitas malorum fideles
puertere nitentium Jntencio de
cē fideles q̃liter reſiſtāt ꝑuitati
eorū eis nō cōſenciendo Sũma
ingenerali ꝓpheta in illo pſal
mo in pſona cuiuſlibet fidelis
loquitur in domino ſolummō
cōfidētus quem peccatores inſi
dioſe et deceptorie nituntur in
ſuā ꝑuitatē inducere et ad ſta
tum altū videlicet honoris va
ni huius ſeculi allicē ſubiūgēs
q̃liter dñs vidēs ī templo glẽ
ſue iuſtum et impiū quid retri
bucōis det finalr̃ vĩſq3 Sũma
inſpeciali vox fidelis
¶ Saluum me fac deus
11 ¶ Auctor p̃s ꝓpheta dauid Ma
teria mala ſeculi aquibus petit
liberari Jtēcio homines ẽuocaē
a malis ſeculi. Sũma ingene
rali ꝓpheta in illo pſalmo in p
ſona ſua et cuiuſlibet fidelis
attēdens multiplicē vanitē et
puerſitatē hominū huius ſecu
li puta qualiter vnuſquiſq3 ali
um decipit atq3 ſupbie ſcelera
tis oblocucōibus vilipendit ē
currit ad dominū ⁊ petit ſe ſal
uum fieri Jn ſũmas q3 deū pa
trē ꝓpter cõſolacionem papū
filiū ſuū miſſurū cuius eloquia
ſub breuitate cõphendit
12 ¶ Vſq3 quo domīe obliuiſcaris
¶ Actor p̃s ꝓpheta dauid Mate
ria aduſitas et t̃bulacō inimici
cor multiplex filios hoīm ideſt
iuſtos q̃ ēponēdi ſūt in ēgno ce
lor Jntēcō hortai fideles ne in
iſtis tribulacōibus ſuccūbāt ꝫ
de dei miſericordia ſperēt et de
liberacōe cōfidāt Sũa in gnā
li ꝓpheta in i° pſalmo in pſona
cuiuſ lib3 fidelis cõgrentis cũ
memōre cordy miſeriā ſui ſtatus
inq̃ tenet captus miſerabilit a
dyabolo orat ut exaudiat et
illuminet Et ne ī peccatis mor
libꝫ decedat vnde inimicos ſu
os exaltarē cõtigat
¶ Dixit inſipiēs in corde ſuo 13
Pſalmus ꝓpheta dauid Ma
teria cōtēptus dei a mal' Jtencō ſceptores
cōfutaē huiuſmoī dei Sũa in
gnāli ꝓpheta in illo p̃° loquiē
de q̃lib3 obſtinat° ī mal' ſuis q̃
lic3 vb' cōfiteantur deū facto tñ
negat cuius maliciam deus ex
aminat et punit et innocenciā
de eius manū eripit
¶ Dñe quis habitabit in tab 14
naculo tuo
¶ Actor pſalmus ꝓpheta dauid
Materia habitacio tam militā
tis eccleſie quam triūphantis
Jntencō qui ad illas eccleſias
ptinent oſtendere Sũa in ge
nerali ꝓpheta in illo pſalmo lo
quitur de digne habitantibus
in militante eccleſia quieſcenti
bus triūphante. Specialiter
tñ de pfeccōe miniſtrorū eccle
ſie militātis pmodum interro
gacōis et reſpōſiōis

15 Cõſerua me dñe qm̄

A. pſa. pp̄ha. dauid M. xp̄iſti paſſio et reſurrectio. In. hm̃oi xp̄i paſſionē et reſurrectionem firmiter credē et ne aliq̄s cõñ dicat monē S. in gen̄ali pp̄ha in iſto pſal° loq̄r in pſona xp̄i orãs et petēs a deo prē ſe cõſeruari gr̃aſq; refert q̄ ſua potencia iniq̄tatē huius ſeculi ſuperauit et poſt reſurrectionis gloriã in delectacionibus dextere ſue eum collocauit

16 Exaudi dñe iuſticiã meã

A. pſa. pp̄ha. dauid M. orõ fidelis et iuſti Inten° exem° ſuo ad orõnē mouē S. in generali pp̄ha in iſto pſal° in pſona viri fidelis et iuſti poſiti in magna tribulacione corporis vl' anime petit inde diuinitus liberari S. in ſpeciali vox iuſti.

17 Diligam te domine

A. pſa. pp̄ha dauid M. gr̃ãrũ actio de mlt'iplici liberacõe In. ad graciaꝝ actiõm mouē S. i gñali pp̄ha in iſto pſal. in pſona tocius eccl'ie agit gr̃as pro ſua mlt'iplici liberacõe cõa tēpta cõibꝫ variis mõi õmoĩs ⁊ cãnis q̄ a pſeq̄ntibꝫ inimicis fortiſſimis ſcꝫ hominibus iniq̄s Iudeis paganis et hereticis. ꝛc.

Celi enarrant
18 gloriam dei ꝛc.

A. pſa. pp̄ha dauid M. xp̄iſti incarnacõ et noue legis amendacio Inten°. mouē vt in xp̄m credamus et relicta antiq̄ lege ad nouã accedamus. Sñia in generali pp̄ha ĩ iſto pſalmo p̄dicatores domini collaudans eius incarnacionē ſpecioſiſſime deſcribit nec non p̄cepta noui ⁊ veteris teſtam̄ti magnificãs ab occultis delictis et ab alienis peccatis purgari ſe a dño p̄cat

19 Exaudiat te dominus

Actor pſalmi propheta Dauid Materia. Peticio liberacionis a tribulacione Intēcio ad huiuſmodi peticionē amorem et deſideriũ fideliũ excitare S. in generali pp̄ha rogat eciam in ſuis peticioibꝫ p̄ euelacõe ſuaꝝ tribulacõnum exaudiri petens conſilium a domino confirmari Dicens Quia fideles non poteſtate humana ſed potencia diuina magnificandos

20 Domine in
virtute tua.

Actor pſalmi propheta dauid. Materia magnificēcia xp̄iſti Intencõ vt xp̄ĩſtum dominum deũ noſtrũ laudemus et magnificemus. Sentencia in generali propheta loquitur de magnificencia xp̄iſti que cõſiſtit in eius exaltacione et aduerſariorum eius depreſſione

21 Deus deus meus reſpice

Auctor pſal. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

22 ¶ Dñs regit me
et nichil michi

¶ Actor. pſa. p. d. tẽ. Plena cõ
fidẽcia dei. Jñ. mouet nos ad ha-
bendã huiuſmoi cõfidenciã. S.
in gñali cpha. in iſto pſal° loq̃
tur in pſona homis deuoti trã-
ſeuntis de ſeculo ad deſertũ re-
ligionis potiſſime paupertatis
plene confidẽtis q si diuinitus
ibi ſufficient prouidebit ẽ neceſ
ſarijs vite et defendet ab adũ
ſarijs mentis et corporis S. in
ſpeciali cpha in pſona cuiuſli-
bet talium dicit dominus regit
ideſt pſcit me.:

23 ¶ Domini eſt terrã
et plenitudo.:

¶ A. pſa. p. d. M. xpi gñalis do-
minacio ſuorũqȝ miniſtrorum
cõdicõ. Inten. mouet ſuſcipere re-
gem glorie cũ honore et trium
pho. S. in gñali cpha. teſtatur
xpi dñacioni totum orbem eſſe
ſubiectũ diffinies quibꝰ virtuti-
bus prediti eſſe dñt miniſtri in
eius eccleſia cõſtituti. Alloquit
qȝ ſuperſticioſos ideſt demones
vt portas mortis et dãpnacõis
auferãt deſideratqȝ vt porte vi-
te apperiant vt xps ingrediat.

24 ¶ Ad te domi-
ne leuaui.:

¶ A. p. p. d. M. aĩe flagellis grã
uiter afflicte orõ. Et fuit oracõ
dauid p ereptõe perſecucõnum
Saul. In. vt doceat nos in ad
uerſ non murmurare ſed deuo
ta oracõne ad deũ recurrẽ. S. in
gñali cpha. in iſto pſal° in pſo
na cuiuſlibet fidelis poſiti in p
ſecucione inimicoꝝ viſibiliũ ſcȝ
hominũ ſiue inuiſibiliũ ſcȝ de-
monũ petit a pſſuris liberacõez
in deuio huius vite diuinã pro
tectionẽ culpe ob quã tribulaci
onẽ meruerat remiſſionẽ ac di
uine conſolacõis deguſtacionem
Sentencia in ſpeciali.:

¶ Judica me
25 domine.:

¶ A. p. p. d. M. viri iuſti innocẽs
et ſancta cõuerſacio et ab iniquis
ſeparacõ. In. vt exemplo ſui doce
at nos innocent cõuſari et a con
ſorcõ maloꝝ ſepari. S. in gñali
cpha in iſto pſal. in pſona viri
iuſti allegat ſuaȝ innocẽciaȝ et
deteſtat inſup iniquoꝝ malici
am atteſtat ſe in cultu dei ſedu
lum et petit cũ impijs non dãp
nari in perpetuum.:

¶ Dominus illu-
26 minacio mea.:

¶ A. p. p. d. M. contra adũſarios
cõſtancia circa diuinũ cultũ di-
ligencia et in bonis pſeuerancia
Intẽ. hec a deo impetrare et ob-
tinere oracõe deuota. S. in ge-
nerali. p. cõſitet ſe deũ metuere
et nullum aliũ formidare quia
int adũſa ſeculi ipſe eſt eius re-
fugiũ. Item ſe hẽre diligẽciam
circa diuinum cultum profite-
tur et ſpiritu prophecie ſpem
ſibi future beatitudinis pollicet

vel aliter ꝓpħa in iſto pſalmo
ↄfitetur ſe hr̃e ↄſtanciam cõtra
inſultus aduſarioꝝ diligẽciam
circa cultũ dñi pſeuerãciã in bo//
nis vt ptingant ad finale p̃mi
um q̃a qui perſeuerauerit vſqȝ
ad finem hic ſaluus erit ⁘

27 Ad te domine clamabo

A· pſa· ꝓpħa dauid M· Peti//
cio liberacõis a tribulacionib9
iniquoꝝ In· mouere iuſtos ad
uerſa pacienter tollerare ſi vo//
lũt cũ xp̃o regnare S· in gñali
ꝓpħa in pſona cuiuſlibet fidel'
poſiti in afflictione mentis vel
corporis petit deuote diuinitus
liberari et ſenciẽs ſe a dño exau
ditũ ſtudet ei deuote regraciari

Afferte domi//
28 no filij dei ⁘

A· pſa· dauid M· multa bñficia
in ecc̃ia fidelibus a deo collata
In· hortari fideles vt g̃ta bene//
ficijs ſacrificia ſua in ecc̃ia deuo
te offerãt· S· in gẽnali ꝓpħa·
credẽtes gñalit' oĩs ⁊ ſpeciali
ter ecc̃ie miniſtros ãmonet et
inducit vt dño ſacrificia deuo
ta mente in ecc̃ia pſoluant· Et
h° ꝑꝑter multa bñficia in ecc̃ia
fidelib9 collata S· in ſpeciali

29 Exaltabo te domine·

A· pſa· ꝓpħa dauid M· gracia
rũ actio de peccatorũ remiſſio//
ne In· inducẽ fideles ad dei p̃
conũ et laudẽ propter eius bo//
nitatẽ que apparet in peccatorũ
remiſſione et a pena inferni libe
racione S· in gñali propħa in
pſona cuiuſlibet fidelis qui re
uelacione diuina vel ꝓbabili
ↄiectura ↄgnoſcit aliq̃d g̃ue pec
catũ a deo ſibi dimiſſum g̃cas
agit collaudãdo dei bonitatẽ re//
cognoſcendo ſuam fragilitatem

In te domi//
30 ne ſperaui ⁘

A· pſalmi propheta dauid M·
magnitudo et multitudo tribu
lacionũ fidelium In· inducere
fideles vt in tribulacõe confi
dunt de miſericordia dei ⁊ non
de ſe S· in gñali propħa in per
ſona cuiuſlibet fidel' tribulati
in tẽptacionib9 dmonis vl' ma
ligni hominis conſtituti poſtu//
lat liberari

Beati quorum
31 remiſſe ſunt ⁘

Actor pſalmi· d· Materia pecca
torum recognicio et accuſacio
Intencio mouere homines ad
penitenciã S· in gñali prophe
ta in pſona vere penitentis agit
primo gracias deo de peccati di
miſſione Conſequenter agit d
peccati recognicione et confeſſio
ne penitencia et ſatiſfactione

Exultate iuſti
32 in domino ⁘

Actor pſalmi propheta Dauid
Materia diuine potencie ſapi//
encie et bonitatis cõmendacio
Intencio ad laudem dei noſtri
inuitacio Sen· in gñali ꝓpħa
in iſto pſa· inuitat p̃mo fideles

ad dei laudẽ et p̄comiũ ⁊ hoc ex ipſius fidelitate infinita ꝑtate ex gubnacionis ſeu dominij gene ralitate ¶ Conſequẽter beatificat digne deũ laudantẽ et colentẽ ꝓpter ipſius ſapiam qua vidit et ꝯgnoſcit oīa eius potẽcia; q̄ ſolus et nulla alia creatura ſol uat omnia :•

¶ Benedicam dominũ
33 in omni tempore :•

¶ A·p·p·d·M·dei laudacio ⁊ ad ipſius laudẽ alioꝝ inuitacō tene broſi hominis illuminacō bono rũ et maloꝝ finis et retribucio ¶ Intẽcio mouẽ fideles vt deum laudant et verũ lumẽ accedãt bonorũ et maloꝝ finẽ ⁊ retribu cionẽ attẽdant ¶ Sentẽcia in ge nerali ꝓpheta in iſto pſal· loq̄t̄ in pſona veri religioſi de ſtatu piculoſo mũdi trãſlato et ãmo nentis mãſuetos vt cum ipo in eius laude pſeuerẽt et vt a de lictis ſe abſtineãt iuſtoſq3 di cit liberãdos ipios vero pituros

¶ Judica domine
34 innocentes :•

¶ Actor pſa· ꝓpha·d· M·xp̄i et ſuorũ membroꝝ paſſio ¶ Inten· mouẽ ad tolleñciã pſecucionũ adũſariorũ exemplo paſſionis xp̄i et fideliũ xp̄ianorum ¶ Sen tẽcia in generali ꝓpha in pſona xpiſti et ſuorũ membroꝝ ſcili cet fideliũ xpiſtianoꝝ petit in pſecucione inpũgnancium di uinũ auxiliũ p̄dicit deiectionẽ hoſtiũ exp̄mit ſue liberacionis gaudiũ nãrat pſecucõis piculũ

¶ Dixit iniuſtus
35 vt delin :•

¶ A·p·p·d·M·malicia peccatoꝝ dei benig̃tas ⁊ gloia beatoꝝ ¶ In ten° nos a malo retrahẽ dei be nignitatẽ amare et gloiã btõꝝ ardẽter appetere ¶ S· in genẽali p̄tz ex p̄miſſis ꝓpha hic loquitᷣ de malicia iniq̃rũ peccatoꝝ miſe ricordia dei p̄mijſq3 iuſtorũ et ſanctorum

¶ Noli emulari
36 in malignãtib :•

¶ A·p·p·d·M·a·ſtatus et ꝯdicio malorũ et peccatorũ ac eciã bo norũ in p̄ſenti ⁊ in futuro ¶ Intẽ cio hortatẽ ⁊ mouẽ nos vt ꝯtẽp ta mundana ꝓſperitate ſpreta q3 malorũ ſocietate adhẽamus deo imitemᷣ ſanctos conregne mus deo ⁊ ſanctis in eterna fe licitate ¶ S· in genẽali ꝓpheta in iſto pſalmo hoĩes infirmos ne malos imitẽt̃ informat ſta tum malorum preſentem et fu turũ reprehendit ⁊ vitupat ſta tum bonorũ preſentem et futuꝝ extollit et commendat

¶ Domine ne in
37 furore tuo arguas

¶ Actor pſalmi propheta Dauid ¶ Materia multiplex cruciatus peccatoris et miſeria · ¶ Intencio inuitare peccatoꝛẽ ad penitẽciã

Sũa in generali pphēta in iſto pſalmo in pſona veri penitentis dei miſericordiā enumerat et deſcribit ſuam miſeriam ꝑmittit emēdam et petit conſecuacōnez diuinam

38 ¶ Dixi cuſtodiā vias meas

¶ Auctor pſalmi p·d·M a· miſeria humana q̄a breuis vita vilis natura et ſubſtancia multis aduerſitatibꝫ ꝛ vanitatibꝫ ſubiecta Intencō mouere nos miſerias pn̄tis vite attendere tempalia contēpnere et eterna deſiderare Sũa in generali pphēta docet inter peccatores et calūpniosos liguam continere Oſtendit omnes mundanos in vanitate eſſe petit inter tot mala deum ſibi adeſſe culpam remittere vt ſecure poſſit ab hac vita emigrare

39 ¶ Expectans expectauī dn̄m

¶ Actor pſalmi p·d·M ateria xpi aduentus in carnem expectacō euangelice legis promulgacō Intencō mouere fideles eſſe gratos de tanto bn̄ficō Sũa in gn̄ali pphēta in iſto pſalmo in pſona fidelium circa miſterium incarnacōnis agit graciarū accōnem et in pſona xpi huius miſterij ponit racōnem et pro malis ammouendis bonis adipiſcendis corporis xpriſti miſticā depcacōnē

40 ¶ Beatus vir qui intelligit

¶ A·p·p·d·M a· vtilitas ꝑmiſſa credentibꝫ xpm eſſe deū ꝛ nichilominus paſſum et reſuſcitatū Intēcio mouere ad hanc fidem Sũa in gn̄ali pphīa agit de beatitudine credēciū et cōfitenciū xpm eſſe verū deū ac de eius paſſione et reſurreccione

41 ¶ Quem admodū deſiderat

¶ A·p· Unus de filijs chore M a· ardens et feruēs deſideriū diuine viſionis tediū ac triſticia dilacōnis· Intēcio nos mouere relinquere pſens ſeculū et feruēti aīo deſiderat deū Sũa in generali pphēta loquitr̄ ī pſona cuiuſlibet deuoti cōſiderātis miſeriā pn̄tis vite totis precordijs ſuſpirātis de pn̄ti ſeculo neq̄ exui et ad celeſtē patriam peruenire Cum paulo deſideriū habens diſſolui et eſſe cum xpo

42 ¶ Judica me deus et diſcerne cauſam

¶ A·p· vnus de filijs chore M a· ſepacō iuſtoꝝ a malis et ingreſſuꝫ iuſtoꝝ ī leticiā ſempiternā Intēcō mouē vt appetamus iudiciū ꝛ ſepacōez maloꝝ ꝓpter habendā puram leticiā beatoꝝ Ex hijs patꝫ Sũa in gn̄ali Nam pphēta in iſto pſalmo pcat̄ iudiciū et ſepacōnez maloꝝ et petit adduci ad collegium ſanctorū

43 ¶ Deus auribus noſtris audiuimus

¶ A·p·ſm Jero· ꝛ heb̄ filij chore M a· pſperitas liberacōis patrū veteris teſtamēti ꝛ grauitas afflictionis fideliū noui teſtamenti

Intētō mouere fideles vt in pſe cucōe malorū ex° ſanctorū eciā vſqʒ ad mortē ſint pacientes premiū beatitudīs exinde expec tātes Sñia in generali ꝓpheta in iſto pſalmo in pſona cuiuſli bet fidel̄ pꝰſiti in afflictione mē tis et corporis recolēs victorias mirabiles ac ſalutes exhibitas ꝑ̄p̄lo antiquo ſperās ex cōſidera cione illaꝝ ſimilit̄ a malis ſuis poſſe liberari Explicat mala q̄ tamē ſuſtinet pacient̄ corā deo petēs humilit̄ et deuote ab eis liberari diuina miſericordia et virtute Sentencia in ſpeciali

44 Eructauit cor meum

A. pſa. ſm̄ Hieronimum et ſm̄ Heb̄ filij chore M. incarnacio xp̄i ꝗ pſeq̄ns nupcie xp̄i ꝗ eccīe ſpōſi et ſpōſe regis ꝗ plebis S in generali ꝓpha ſpū̄ſancto re pletus laudat xp̄m ꝗ mag̃ficat ſpōſum a ſpecioſitate forme a claritate eloq̄ncie a ꝓbitate et maieſtate Similit̄ eciam ſuā ſponſam laudat et magnificat a forma a gloria ſed ambos a ſocietate et prole

45 Deus noſter refugiū ꝗ v̄tus

A. pſa. ſm̄ Hieronimū et Heb̄. filij chore M. liberacō ꝗ conſola cio fideliū in pſecucōe maloruꝫ In. nos mouē ad fidē Sen. in genērali filij chore actores huius pſalmi. p° bñficia q̄ deus impen dit fidelibꝰ tp̄e tribulacōis re citant deinde mirabilia dei opa que inter fideles opāt ad dili gent attēdendū et pſequēs ad credendū et imitandū inuitant

46 Omnes gentes plau dite manibus

A. p. ſm̄ Jero. et heb̄ filij chore M. eſt inuitacō ad dei laudē et ſic cōcordat cum intencōīe que eſt laudaē et ad dei laudē inui tare S. in gñali actorē pſalmi iuitāt fideles oēs ad dei laudē et hoc ꝓpter eius excellēciā et dignitatē. bñficiōꝝ exhibicōeꝫ et ſuā glorioſam in celū aſcēſiōeꝫ

47 Magnus dominus et laudabilis nimis

A. p. ſm̄ Jero. et heb̄ filij chore M. cōmendacō ciuitatis iheru ſalē et tēpli ī aduētu xp̄i Intē° vt omēs xp̄i ciuitatē et tēplum mag̃ficēt ꝗ cōmēdēt S. in gene rali p̄tꝫ ex p̄dictis Nā actores loquūt̄ de honoē et magnificē cia ciuitatis iheruſalem ꝗ tēpli in aduētu xp̄i q̄a ibidē xp̄s fuit a matre oblatus ibidē predica uit et plura mirabilia fecit. Et in ſigno viſibili ſpiritū ſanctū ap̄l̄is miſit Sñia in ſpeciali

48 Audite hoc omēs gentes

A. ſm̄ Jero. et Heb̄ filij chore M. q̄ oīs gloia mūdi trāſit et in ignomiāam cōmutat̄. q̄ ama tores mūdi ſunt cū gl̄a perituri Intē° mouē fideles vt nullā fi duciā ponāt in uanis rebꝰ hu ius mūdi quia totaliter ānich ilabit̄ in inferno S. in genēāli

ꝓpħa in iſto pſalmo loquit̄ de futuro iudicio puta de meritis iuſtoꝝ et penis īpioꝝ oſtēdēs ꝙ ſpes ⁊ fiducia amatoꝝ mūdi quā habent de v̄tute mentis vel corpis de diuicijs vel carnalibꝰ amicis ꝑtāte dignitatis totalit̄ annichilabit̄ in inferno · quia omnis vana gloria eorum quā habuerūt in mundo in ignominiam commutatur in inferno

49 ¶ Deus deoꝝ dn̄s locutus eſt

¶ d·p·ſᵐ Jero·et hebreos aſaph ꝓpħa ¶ Ma·duplex aduētus cri ſti et mutacō ritus veteris in ſacrificiū laudis recitacōq; malorum que ſunt in multis miniſtris ecc̄e · Intēᵒ moue͂ vt mali per penitenciā ſe corrigant et eccleſie miniſtri ad offerendum ſacrificia noue legis ſe digne diſponant Sn̄a in gn̄ali ꝓpħa hic loquitur de duplici aduētu criſti Primo in mundo ad euāgelij predicacōꝫ ad generale iudiciū quo ad diſtrictā examinacōꝫ · Tangit inſup criſti auctoris euangelij magnificenciā et ſublimacōꝫ ſacrificiorum veteris legis euacuacōꝫ ſacrificiorum noue legis ſcꝫ ſacramēti eukariſtie inſtitucōꝫ et miniſtri indebiti r̄darguacōꝫ ⁊ repulſiōeꝫ

50 ¶ Miſerere mei deus

¶ Actor pſl̄ ꝓpheta dauid Ma͂ vera pc̄coꝝ recognicō Saluifera cōtricō et bine miſericordie imploracō Intēcō moue͂ peccatores ad penitenciam ſalutarem exemplo Sentencia ingeneralis propheta in perſona ſua et cuiuſlibet vere penitentis recōnoſcit peccata ſua ⁊ implorat dinā miſericordiam Et ſic petit culpe remiſſionem ḡcie reſtitucōm et ad iſta obtinendo allegat multiplicem rōm

51 ¶ Quid gloriaris in malicia

¶ Actor pſ ꝓpheta d· Ma͂ peccatoris iniqui culpa et pena iuſti vero meritū et p̄mium Intēcō r̄trahere fideles a malo et allicē ad bonū Sn̄ignali ꝓpħa loq̄tur de quolibꝫ iniquo qui gloriando de malicia ſua iniq̄ potēt agit iniquitatē diligit ꝓximo doloſo aſſidue detrahit cui eciam penam finalē ſcꝫ eternam dampnacōm p̄dicit. loquitur finaliter de iuſti merito et p̄mio

52 ¶ Dixit inſipiens in corde

¶ Actor pſ ꝓpħa dauid Ma͂ contēptus dei a malis · Intencō cōfutaē huiuſmoi ɔtēptores dei S in generali ꝓpheta loᵗ de q̄libꝫ peccatore in pc̄cis ſuis obſtinato qui licꝫ deū cōfiteat̄ v̄b facis tn̄ negat cuius maliciam deus examinat et punit et innocentem de manu eius eripit et ipm̄ letari et exultarē facit

53 ¶ Deus in nomine tuo

¶ Actor pſalmi ꝓpħa dauid M· pſecucio malorum bonos opprimēcium a quibꝰ petit̄ liberari

Intēo moueͤ bonos ad paciēciā
oracōnem et dei laudē. Sūa in
gnāli pphēta hic agit de clamo
re innocēter paciētis ad deū et
liberacōne ipsius ab oppssione
malorum

54 ¶ Exaudi deus oracōnē meā
¶ Actor psalmi propheta Dauid
Materia psecucō malorum bo//
nos opprimenciū a quibꝰ petit
liberari Intēo mouere bonos ad
paciēciā oracōez et dei laudem
S. in gnāli pphā agit de cla//
more inocēter paciētis ad deū
et liberacōe ipsius ab oppssione
malorū Sūa in speciali

55 ¶ Miserere mei deus qm̄ concul.
¶ Actor psalmi propheta Dauid
Materia oracō ecclesie pro sua
liberacōe et adūsarioꝝ punicōe
Intēo ecclesiā inter adūsa confir
mare S. ingenerāli pphēta in p
sona ecclesie vel cuiuslibet fidel
positi i piculo orat deū deuote
p sua liberacōe et a deo exaudi
tus agit grās deo tanq̄ gratus

¶ Miserere mei deus mise
56 rere mei
¶ A. p. p. d. M. ecclesie vel cuius
libet fidel psecucō et tribulacō
Intēcō moueͤ fideles vt adūsa
pacienter sustineāt ⁊ in dn̄o to
tam fiduciā ponāt S. in gnāli
pphēta hic in psona ecclesie vel
cuiuslibet fidelis pmittit suam
huilē oracōez et subiūgit ocois
piam exaudicōez ⁊ annectit p
exaudicōe deuotā grāꝝ accōnez

57 ¶ Si vere vtiq3 iusticiā loqui
¶ A. p. p. d. M. miseria psecucū
iustos et sanctos Intēcō moueͤ
vt mali ⁊ iniqui a malicia coꝝ
desistāt ne eternā dāpnacōem
ex diuina iusticia incurrāt Sūa
in generāli pphā maliciā iniqꝝ
vitupat ⁊ exp̄brat penā debitā
p culpa ipsoꝝ comina² subiūgit
q3 de leticia iustorū correccōne
et pfectu in sanctitate ipsoꝝ cū
vicionem viderint peccatorum

58 ¶ Eripe me de inimicis meis
¶ A. p. p. d. M. oracō ecclesie vel
alicuius fidelis positi in afflic//
cōne p sua liberacōne ⁊ iniuste
psequenciū punicōne Intēcio
moueͤ fideles vt psecucōnes et
queācūq3 adūsa pacienter susti//
neant et de diuino adiutorio
semp confidant Sūa in generali
pphēta loquit in psona ecclesie
vel alicuius fidelis in angustia
et psecucōe existētis et p p̄ces
mereatur liberari ac persecutores
suos puniri

59 ¶ Deus repulisti nos et de
¶ A. p. p. d. M. recepcō repulsorū
propter culpam ad graciam.
Intencio mouere peccatores vt
longe a deo propter culpam
repulsos se cognoscant et exem
plo dauid orantis pro popu//
lo suo repulso recepto ad graci//
am lamentabiliter implorent

Sūma ingenerali pphetā lamē
tabiliter de multiplici ṽuaſta
cōe et deſtructōe terre iſrahel
ppter pcā populi de pcās de uo
te dnm̄ p eius cōfomacōe cuius
peticōis deſideriū fuit p eū adī
pletū et p ſamuelem pphetā ſic
deberet fieri ṽnūciatū innuens
infine deo totū attribuendū

¶ Exaudi deus depcacōm 60

¶ Actor p̄ pppheta d. Materia orō
laus et grāz actō p multiplici
beneficō recepto et in futuro rē
cipiendo Intēcō mouē fideles
ad huiuſmoī ſp facienda Sūa
ingenerali ppheta in pſona ec
cleſie huīliter exaudi petit bñ
ficia ēcolit et laudes p benefi
cijs pmittit

¶ Nonne deo ſubiecta erit 61

¶ Actor p̄s p. d. Materia obedi
encia deo debita. ī pſecucōe pa
ciā. dei cōfidencia. bona hoīnū
et t̄rrenoz oīm vana Intēº mo
uē vt cōſiliendo iſta tpalia va
na et caduca per obedienciā e
paciām ſperemus etēna Sūa
ī generali ppheta loq̄ in pſon a
cuiuſlibz iuſti qui ex obedia
ad deū pſecucōes multas pa
cienter tollcāt hortās vniuſos
fideles vt in dño ꝯfidāt ar
guitqz ēātes et pſecutores de
vanitate q in caduca huius fe
licitate cōfidūt Subiūgit inſu
per fixam ac immutabilē ſen
tēciā de puicōe maloꝝ et pmi
acōe bonoꝝ

¶ Deus deus meus ad te 62

¶ Actor p. d. Mā ṽina cōſolacō ve
ri anathorice ī loco ſolitario In
tēcō mouē fideles fugē mūdū
pūū et puerſū et ppter cōſola
cōes ṽinas petē deſertū Sūa
ingenerali ppheta in iſto p̄º lo
quit in perſona cuiuſlibz viri
anachorice qui ſcz mūdū fugi
ēs petit deſerta ut ſenciat bene
ficia ṽina euadat hoſtiū mach
inamēta ipis intrantibꝯ eterna
tormenta

¶ Exaudi deus orōz meam 63

¶ Actor p̄s ppheta dauid Mā. t
bulacō a iudeis xpo neqt illa
ta e ab eo dulciter tolerata Inº
mouere adimitādꝯ xpm incolle
racīā paſſionum Sūa ingene
rali ppheta in pſona xpi orat
ad deum prēm petendo ab adū
ſarijs liberacōm deſcribēdo eo
rū malignitatem fruſtratam ip
ſoz intēcōez et exhijs ſequentē
fructū et edificacōm

¶ Te decet ympnus deus
in ſyon tibi redemptor 64

¶ Actor p̄s ppheta d. Mā laus
dei multiplexqz beneficiū atqz
effectus Intencō excitacō ad
dei laudē pmltimodꝯ bñficijs
ſūme bonitatis multiplicibꝯqz
effectibꝯ ſue ṽine maieſtatis
Sūa ingenerali ppheta in pſo
na cuiuſlibz fidelis ſuā poſtu
lat orōm exaudiri ṽiuſas lau
des dominiqz potenciam enūc
ians

65 Iubilate deo.

Actor pſalmi ꝓpheta ſanctus
Materia laus dei opaq; eius
mirabilia ac glorioſa martirū
victoria Intencio mouere fide
les ad dei laudem ac graciarū
accōnē de ſupdictis Sñia inge
nerali ꝓpheta ī iſto pſalmo in
uitat vniūſos fideles ad grāꝝ
acciones et ad laudandum de
um de glorioſa victoria marti-
rum loquiturq; de eorū deuota
munerū oblacōe ac poſt marti
rij triumphū diua eorū conſola
cione

66 Deus miſereatur noſtri

Actor ps aliquis ꝓpheta ſanc
tus Materia laus ꝓ beneficio
incarnacōis et eius cōuſacōe in
ter homines Intencio monē
fideles ad laudem dei occaſio
ne p̄dictorū Sñia ingenerali ꝓ
pheta hic ſupplicat vt cū fide
libus inēatur benedici loquit
q; de xpi incarnacione et eius
conuſacione inter homines at
q; ad ꝯfidendū ſibi dicit ꝙ iu-
dicat ꝓplos inequitate Sñia
in ſpeāli deus ſcz pr̄

67 Exurgat deus et diſſipēt

Actor pſalmui ꝓpheta da-
uid Materia xpi ī ſurrexio ini-
micoꝝ confuſio xpi aſcēſio euā
gelij p̄dicacio eccleſie dilatacio
p omnes gentes beneficaq; ſe
quencia ad illa Intēcio mouē
ad leticiam et cātiū exhijs do
debitum Sñia ingenerali pro
pheta hic loquit de xpi ī ſurrex
ione et inimicoꝝ fuga cōfuſiōe
et anichilacione de xpi aſcen-
ſione angelorū miſterio pecca-
torū ꝯuſione Spūs ſancti miſ
ſione ꝓfectu eccleſie n arran-
do eius ꝓmocionem et aduer-
ſariorū fidei depſſionem conſe
quēter ponit criſtianorū lauda-
cōz et tyrānorū increpacōem

68 Saluum me fac deus

Actor ps ꝓpheta dauid Mate
ria deprecacio criſti ad patrem
in ſua vehementiſſima paſſione
Intencio mouē nos vt atten-
dendo illam acerbiſſimā paſſio-
nem ei ex intimis cordis et ani
me ꝯpaciār vt poſtmodū fruc
tū ⁊ gloriā ſue glorioſe reſurrex
ionis ꝯſequamur Sentēcia in
generali ꝓpheta in iſto p̄o loq
tur in pſona criſti petēs a deo
p̄re a ingīs et multis tribulacō
bꝫ ac penis liberacōe; abūſanci
um multitudinem illaſq; penas
v̄bis explicāo poſtulatq; ne de
ſpiciatur ſpes fideliū in eius ē
ſurrexione ꝯſiſti petēs a prāte
iudeoꝝ liberai allegās benignā
miāz dei ꝯſit predicat iudeorū
puiciōz Subiūgit grāꝝ accōnē
inuitās ad dei laudacōz oīns c̄
aturas

69 Deus in adiutoriū meum

Actor pi ꝓpheta dauid Māa pe
ticō vi iuſti vt libēr a piculis
⁊ miſterijs huius mūdi Intēo
monē vt nō ī nob ꝫ ī dño aux
ilio ꝯfidamus et gloriēm Sñia

aīls ꝯfiſa

ingenerali ꝓpħa in pſona cuiuſ
libꝫ fidelis de pc̄antis ut libēē
a pꝛiculis et miſerijs huius mū
di Speciali ap ſeacōe iniuſti ⁊
iniqui ipm̄ malicioſe pſeq̄ntis

70 In te dn̄e ſperaui nō cōfun.

Actor p̄s ꝓpħa dauid Mā̄ exci
tacō filioꝝ eccie ad ſpem et con
mēdacōm grē dīne Jtē° mouē
ne falſa de nob̄ pſumamus ꝫ in
deo ſolum cōfidamus Sn̄a in
generali ꝓpħa hic lo³ in pſona
cuiuſlibet fidelis exiſtentis in
mag̃ t̄bulacōe q̄ cōrā deo nārat
picula ſibi imminēcia petēs ab
eis velocit̄ liberari ⁊ ꝓmittēs
deo deuotē et fidelit̄ regraciari

71 Deus iudiciū tuū regi da

Actor p̄s ſ᷒m hieronimum ſ᷒ ex
ſalomon Mā. aduentus xp̄i in
regnum eccie Et eſt quartus p̄s
in quo ſic agit̄ de regno xp̄i p̄
mus ē q̄re fre. ſcōs dn̄e dn̄s nr̄
Tercius celi enārāt quartus i ſ
te Inten° mouē vt xp̄m dei fi
liū verū r̄egem credamus Sn̄a
ingenerali ꝓpħa loquit̄ de xp̄i
regno iudiciaria ptāte et iudi
cio de ipius xp̄i regis magnifi
cēcia ⁊ ꝑcōio dicēs ab omnib᷒
regibus eum adorād᷒ huānum
genus p eum redimēdū ipmq̄ꝫ
ab oīb᷒ bn̄dicend᷒

72 Quā bonus iſrahel deus

Actor p̄i ſ᷒m heb. et hiero. aſaph
ꝓpħta Mā. inſtruccō nr̄a q̄re ꝓ
ſpe ā frequēcius bōis nō eueniūt
in hoc mūdo ſ mal̄ Intēcio vt
nō t̄rrena p̄te odiſſe h̄eamus ſ
etna Sn̄a ingenerali ꝓpħa ni
tit̄ oſn̄dē ꝙ dei ꝓuidēcia attī
git a fine vſq̄ꝫ ad finē fortiter
et diſponit oīa ſuauit̄ licꝫ huā
nis hoib᷒ q̄nq̄ꝫ ɔtrariū videat̄
eo ꝙ videt̄ malos hoīes et ini
quos t̄palit̄ ꝓſpari et bonos
multiplicit̄ ſepius t̄bulari Nō
mulū ad ꝓpo^m p̄^m noli emulari
Jtē p̄^m audite oīs gētes

73 Ut quid repuliſti

Actor eſt aſaph ꝓpheta Mā la
mētacō miſerie iudeoꝝ et deſide
riū liberacōis ipoꝝ Intē° mouē
fideles vt cōſideracō captiuita
tē iudeoꝝ ꝓpter peccata cōti
caueāt ſibi a pc̄tis ne ipi ſpuā
lit̄ vel corpaliter veniāt in cap
tiuitatē ɔſimilē Sn̄a ingnāli
ꝓpħa hic orat ꝓ liberacōe ꝑl̄i
iſr̄l'itici ꝺ captiuitate mlt̄iplici
Et allegat p̄ſtinā dei amiciciā
adūſariū maliciā ꝺi potēciā ⁊
ꝑl̄i miſeriā Moralit̄ pōt eſſe
orō eccie ꝓ libeacōe ꝑl̄i katho
lici q̄a ſepius p demones deti
net̄ i captiuitate pc̄ci ad cuius
liberacōm allegat ecc̄ia p̄mo dei
aīciciā q̄ ꝑl̄m katholicū recipit
ad grāꝫ baptiſmalē. ſecūdo de
monū maliciā obſtinatā. tercio
dei potēciā ad peccatoꝝ iuſtifica
cōm. quarto ꝑl̄i miſeriā quam
diu tenet̄ in captiuitate pc̄ci et
ad hec lr̄a de facili pōt applicari
Sn̄a in ſpeciali

Confitebimur tibi deus 74

¶ Actor pſalmi ꝓpheta aſaph Ma
teria vero ꝑmiū ḡciarū acco ꝓ
peccatorum remiſſiōe ⁊ iuſticie
dine ꝓfeſſio ꝓ peccādiū puīciōe
Intēcō mouē nos ex ↄſideracōe
ꝑdictoꝝ declinare mala et face
bona Sūa in generali ꝓpheta
in iſto pſalmo deſcribit vere ꝑ
miū cōfeſſionum et graciarum
accōnum

76 ¶ Notus in iudea deus

¶ Auctor pſalmi ꝓpheta aſaph
Materia noticia et deuocō q̄
hēnt fideles de xp̄o Intēcō mo
uere fideles et deuotos ad dei
laudem Sūa in generali pro
pheta in iſto pſalmo loquitur
qualiter deus in eccleſia ſiue
cōgregacōe fidelium ꝑ iudeam
et iſrhl̄ intellecta veraciter co
gnoſcitur et magnus ꝑdicatur
q̄eſcit per hūiliter liberat potē
ter ꝑprimit et punit aduerſa
rios in finali iudicō terribilit
hortatur inſup ipos fideles vt
ipſi deo vota faciant et munera
offerāt

¶ Voce mea ad dominū cla
maui 76

¶ Actor p̄s azaph ꝓpheta Mate
ria peticō liberacōis ab iminen
tibus tribl̄acōib Intencō mo
uere fideles vt in illis tribula
cionib de dei bonitate et miſeri
cordia confidant et de libeācōe
exemplo patrū antiquorū fir
miter ſperent Sūa ī generali
ꝓpheta in iſto p̄s loquitur in ꝑ
ſona alicuius deuoti et fidelis
exiſtentis in tribulacōe tpali
vel ſpūali rogantis deum deuo
te ab ea liberari Et q̄ntūcunq;
ex infirmitate humano tedio
afficiatur tn̄ ſperat diuinitus
liberari exemplo antiquorū pa
trū ſcz noe abraham loth ioſep
trium pueroꝝ et alioꝝ pluri
um qui diuinitus de multis pe
riculis fuerunt liberati Specia
liter tn̄ exēplo ꝓpl̄i iſrahelitici
quem cū multis ſignis et ꝓdi
giis liberauit de ſ̄uitute egipti
Similiter idem poteſt intelligi
de tribulacōe eciam alicuius fi
delis collegii petētis deuote libe
rari

¶ Attendite popule meus 77

¶ Actor p̄s ꝓpheta azaph Mate
ria recordacō beneficioꝝ dei et
mirabilium ſuorū quōdam po
pulo iudayco exhibitorū Inten
moue fideles ne de beneficiis
eis impens exemplo illius ꝓpli
ſint ingrati Sūa in generali pro
pheta in iſto pſalmo loquit ad
iudeos enumerās q̄ntaq; bene
ficia deus eis tribuit vel mira
bilia oſtenderit qualiſq; ī eis
ac eorū aduſariis vīdicta pro
uenit

¶ Deus venerunt gentes 78

¶ Actor p̄s aſaph ꝓpha Materia la
mētabilis depdacio fideliū ꝓpt
multiplicem perſecucōe ecclie
Intē mone ad paciēcia et humili
ter ſplorāt ſup offēſ dei miām

Sñia in generali ꝓpheta in isto
psalmo devastacõm ecclesie la-
mentat̃ humiliter et devote ꝑ re-
stauracõne ipsius implorando
videlicȝ iusticiã contra infideles
et eius miaȝ erga fideles deprca
tur Psalmo ꝑ deprecacõnis exau
dicione regraciat̃

79 Qui regis israhel intende
Actor psalmi azaph ꝓpheta Ma-
pcessus ecclesie sub noie vinee
et adventus xpi Intẽcio movẽ
nos vt in xpm credamus ⁊ ab
eo nunq̃ discedamus Sñia in
generali ꝓpheta hic loquit̃ de
pcessu ecclesie scȝ veteris et no
ui testamenti que communi no
mine vinea dicit̃

80 Exultate deo adiutori nr̃o
Actor psalmi azach ꝓpheta Ma
teria laus et bñficia dei et ingr̃
titudo populi israhelitici Intẽcõ
movẽ fideles vt multimodum
modis deũ ꝓpter bñficia exhi
bita magñficẽt et ingrati non ex
istãt Sñia in geneãli ꝓpheta in
isto psalmo inducit ppl̃m isra
heliticũ ad dei laudẽ recolẽs bñ
ficia illi populo exhibita · Innu
ens communiter illius populi ingr̃
titudinem ⁊ penã subseq̃ntẽ vo-
lens nos ꝑ amunicẽ exem° illius
ppl̃i q̃ si pcepta dei nõ obs̃ua
uerimus et ingrati de dei bñfi-
cijs fuerimus gravissimam pe-
nam incurremus

81 Deus stetit in synagoga
Actor psalmi david ꝓpheta Ma
teria arguicõ iniquoꝝ iudiciũ
sup eoꝝ pũso iudicio Intẽcõ am
movẽ iudices post ponẽ iniquũ
iudiciũ et iuste iudicare filios
hoim Sñia i geneãli ꝓpheta lo
quit̃ cõtra puersos et iniquos
iudices arguens eoꝝ iniusticiam
am pdicens eorũ ppetuam dãp
nacõnem et penam

Deus quis simil̃ erit tibi 82
Actor ps· asaph ꝓpheta Mateia
guis psecucõ fideliũ a tirãnis
hereticis et ceteris hoibꝰ malis
Intẽ° movẽ vt mali a psecucõe
desistant et boni in psecucione
pacienciam habeant · Sñia in
generali ꝓpheta in isto psalmo
deprecando narrat hostium ne
quiciam exemplo malorũ anti
quorum a deo iuste punitoꝝ

Quã dilecta tabernacula 83
A· psa· filijs chore M· beatorũ
gloria post pressuras tribulaci-
onum pñciũ obtinenda Intẽ·
inflãmare desideriũ ad amorem
celestiũ S· in gñali ꝓpha hic
expmit desideriũ ipoꝝ sanctoꝝ
ad huc in hac valle miserie de-
genciũ deveniendi ad gaudiũ
supnoꝝ civiũ et ostendit q̃ eter
na felicitas sive gloria beatorũ
debet sup omnia desiderari ⁊ cõ-
cupisci Subdit q̃ qualit̃ ipa
adipisci valeat et obtineri

Bñdixisti dñe terram 84
A· psa filij chore Materia incã
nacio filij dei et beneficia nob̃
exhibita Intencio movere ut p-

[Marginal note: per h̃ eos implorat divinam iusticiam]

[Marginal note: filii ad xpm attendamus et sic eius benedictionem habeamus]

Sentencia in generali prophe
ta agit de ↄuerſione iudeorum
de captiuitate babiloīca p̄ tyrā̄
Conſequēter tangit aliqua ēc
ta incarnacionis miſterium et
de liberacione que ſienda erat
per xp̄m vt oſtendat correſpon
denciā figurati et figure. prima
enim liberacō fuit figurā ſecūdē

85 Inclina dn̄e aurem tuam
Actor pſalmi propheta dauid.
Materia oracio fidelis et iuſti
in afflicione et tribulacōne po
ſiti Intencō mouere fideles in
omni tribulacōne hūiliter ad
deū p̄ oracōēȝ recurrē. Sn̄a in
generāli ꝓpheta ī iſto pſal° in p̄
ſona cuiuſlibet fidelis pꝯſiti in
affliccōe corꝑāli ab hoībꝰ vel
ſpirituali a demonibꝰ excitata
ꝓ ſua liberācōe orat deū deuote
allegās ex pte ſui īdigenciā̄ in
nocēciā oracōis inſtāciaȝ Et ex
pte dei clemenciā Petit inſup
ꝗ in bono ope ↄſuet̄ ꝛ a malo
culpe et miſerie p̄ſuet̄ ſibiqȝ de
us miſereat̄ plenā ↄferēdo victo
riam de inimicis

86 Fundamēta eius in mōtibꝰ
Actor pſalmi. Filij chore Mate
ria ↄmēda° ecc̄e ſub typo ciuita
tis Intēcō moue ad amorē ecc̄e
militātis ꝛ deſideriū triūphan
tis Sn̄a in generāli ꝓpħta ſub
methaphorā ciuitatis deſcribit
ecc̄e militātis faſtigiū mltipli
cacōȝ ciuiū ꝛ vtriuſqȝ effectuū
p̄ncipiū Conſeq̄nter eccleſie trī
ūphantis iugē laudē ꝛ p̄conū

87 Domine deus ſalutis mee
Actor pſalmi hemā iſrahelita
Materia paſſio xp̄i ꝛ ſuoꝝ mē
broꝝ Intē° mouē ad imitacōēȝ
paſſionis xp̄i. Sn̄a in gn̄ali ꝓ
pheta in pſona xp̄i loq̄t̄ de ſua
ac mēbroꝝ ſuoꝝ fideliū exceſſi
ua paſſiōe aīoꝝ ꝛ notoꝝ elōga
cōe ꝛ ↄteptu ſa pre petēs auxiliū

88 Miſericordias dn̄i ineternū
Actor pſalmi Ethan iſrahelita. *laus*
Materiā de veritate iuſticia et
potēcia aliiſqȝ bn̄ficijs multis
ſingulariter de miſericordia filij
dei nobis exhibita ī eius incar
nacōne et paſſione. Inten° mo
uere vt ſperemus nō de noſtra
iuſticia ſed de xp̄i mīa Sn̄a in
generali pſaliſta loquit̄ de dei
mīa veritate iuſticia ac potēcia
Item de regni dauid veri ideſt
xp̄i regis eterni ſtabilitate et p̄
petuitate ac de dauid regis tēpa
lis deieccōne ſuiqȝ regni deſola
cōne. Vltimo implorat ꝓ eiuſdē
regni dei reſtitucōe ↄferendo ob
ꝓbria xp̄o et xp̄ianis in p̄mitiua
eccleſia aduerſis gentibꝰ illata
et pacienter tollerata

89 Domine refugium factus
es nobis
Actor pſalmi moyſes legiſlator
veteris teſtamenti et propheta
noui. Materia oracio ꝓ malis
āmouēdis et bonis obtinēdis

Vn̄ iſte pſalmus eſt tercius q̄
ab orōne intitulat̄ Primus ē
Exaudi deus iuſticiam meam
Scōs • Inclina dn̄e aurem tu/
am Tercius iſte Intencio eſt
mouere ad contēptum penalis
et veteris vite et ad amorem ce
leſtis et noue Sentēcia in ge
nerali ꝓpħa in iſto pſalmo orat
pro ſe et aliorū ſalute et primo
oſtēdit diuinam clemenciā deīn
de hortatur ad contēptū terreno
rū et amorem celeſtiū ſiue eter
noꝝ ꝓpter miſeriam huius vi/
te et breuitatē annorū noſtro/
rum Conſequēter petit diuina
ſapīa illuſtrari interius in mē
te et ꝑ eam exterius dirigi in
opere Sentencia in ſpeciali

¶ Qui habitat in ad
iutorio altiſſimi :• 89 90

Actor ps• Moyſes legiſlator• f•
p•d• Materia ꝓteccio diuina in
tēptacione hoīs in ipō ſperan/
tis Intēcio vt exemplo xpiſti
et fiducia ſui auxilij diſcamus
tēptaciones vincē Sn̄ia in ge
nerali ꝓpħa in iſto pſalmo ſpe/
rāti in dn̄o in tēptacōe et pug/
na ꝓmittit ꝓteccionē diuinaꝫ ex
ꝓteccione victoriā et ex victo/
ria coronam•:

¶ Bonū eſt oſtēri dn̄o 91
A•ſp•moyſes legiſlator f•p•d
Ma• laus dei ꝓ bn̄ficijs crea
cionis impioꝝ ꝑdicō ac iuſtorū
retribucō Intē•mouē hominē
vt ſit grāus de bn̄ficijs et eua/
dat penā dāpnacōis S•in ge/
nerali ꝓpħa hic inducit ad dīni
noīs laudē ꝓ bn̄ficio creacōnis
oīm reꝝ a deo magn̄fice factarū
Deinde loq̄ᷣ de ingratoꝝ ſiue im
pioꝝ ꝑdicione et gratorum ſiue
iuſtorum retribucione•

¶ Dn̄s regnauit decorē 92
A•ſp•moy•legiſlator ꝯ•f•p•d•
M•regnum xp̄i In• Mouē ad
laudē dei qui nob̄ dat victoriā
ꝑ xp̄m S• in generali ꝓpħa in
iſto pſ° loq̄t̄ de xp̄i regia p̄tāte
regni ſtabilitate regni eciā di/
latacōe valida impugnacione
ꝯ ꝑſecucōe vīrtate ꝛ ſanctificacōe

¶ Deus vlcionū dn̄s• 93
A•ſp•moy•legiſlator ꝯ•f•p•d•
M• Iudiciaria p̄tās xp̄i quam
exēcebit in futuro Inten° mo/
uere ſanctos ad pacienciā vſqꝫ
ad retribucionem futurā Sen•
in generāli ꝓpħa ī iſto pſalmo
orat in ꝑſona fideliū vt ab im/
pijs ꝛ a ꝑſecutorib̄ ſupbis qui
diuinam ſciām et ꝓuidēciaꝫ circa
iſta inferiora negant liberent̄
declarando diuinā ꝓuidenciam
ad actus humanos ſe extende
re et omnia cognoſcere Conſe/
ter hortat̄ ſanctos ad pacien/
ciam vſqꝫ ad retribucōꝫ futurā
oſtēdens diuinū auxiliū ſēꝑ eis
aſſiſtē ꝛ mlͭtiplicē cōſolacionē
in doloribus exhibē Vltimo q̄/
rit et q̄ſtiōꝫ ſoluit q̄re deus ꝑī
pit in p̄nti iuſtos laborare et ꝑ
mittit malos iuſtos affligere•

94 ¶ Venite exultemus domino:
¶ Actor ps̄ ꝓpheta Dauid ¶ Mate
ria inuitacio ad dei laudem et
ſic concordat cū intēcione que
eſt laudare ⁊ ad dei laudem in
uitare Sn̄ia in genē ꝓpħa pͦ in
uitat pplm humiliter et deuote
ad dei laudē ꝯuenire ⁊ hͦ ꝓpter
eius regiā dignitatē et inſupera
bilem poteſtatē eius eminentē
bonitatē Conſequenter inuitat
ad eius deuotā adoracōꝫ· coram
ipo humilit̄ ꝓſtracōm· p̄tcordi
alem ploracionē ꝓpter benefici
orū exhibicōm Ultimo iſta facē
nolentibus cōminatur eternā
dampnacionē Volens ex hͥs
inducere et incitare populum
maxime hebraicū ad obediend
xp̄o humilit̄ et deuote nē in pe
nam impediatur ab ingreſſu tē
re viuencium ſicut patres illi/
us populi impediti fuerunt ab
ingreſſu terre ꝓmiſſionis ꝓptē
rebellionem eorum ·:
¶ Cātate dn̄o cāticū nouū 95
¶ Actor ps̄·ſm̄ Iheronimm̄ ⁊ heb
Moyſes legiſlator fidelis pro/
pheta domini Materia Aduen
tus xp̄i in carnem Intenͦ mo/
uere fideles ad fidem incarnaci
onis xp̄i Sentencia in genera
li · ꝓpheta in iſto pſalmo inui/
tat omnes fideles propter xp̄i
aduentum in carnem ad ipſi/
us laudem et preconium Indu
cit ad eius debitū obſequm ad
hoc inducit motiuū principium

¶ Dn̄s regnauit exultet terra 96
¶ Actor pſalmi ſcd̄m Iero· et heb
moyſes legiſlator fidelis ꝓphe
ta dn̄i Materia in mutacō futu
ra in mundo imminēte finali iu
dicio Intēcio mouere fideles vt
illud finale iudiciū horrendum
ſemper habeant pre oculis et ca
ueant a peccatis Sn̄ia in ge
nerali ꝓpheta iniſto pſalmo de
ſcribit nob' generalē dn̄imū ad
uentum ad eius iudicium ad cō
fuſionem reproborum et exul/
tacionem fidelium
¶ Cantate dn̄o canticum nouū 97
Actor pſalmi ſm̄ Iero· et heb
Moyſes legiſlator f·p·d·Ma/
teria Intencio Sentēcia in ge
nerali vt ſupra in primo cātate
¶ Dn̄s regnauit iraſcant̄ ppl̄i 98
¶ Actor pſalmi ꝓpheta dauid Ma
teria reuocacō malorū ad xp̄m
cōſitendum et prouocacō bono
rum ad ipſum exultandum In
tencio dilatacio honoris ⁊ no
mine dominim Sentēcia in gene
rali propheta in iſto pſalmo an
nunciat criſti poteſtatem regiā
Inuitatqꝫ hoīes ſtatuū diuer
ſorum ad diuinam laudem·
¶ Jubilate deo omnis terra 99
¶ Actor pſalmi ſecundum Augu/
ſtinum dauid· ſecundum Iero
nimum et Heb moyſes legiſla
tor· Materia confeſſio diuine
laudis Intencō et Sentencia
in gn̄ali ē ānonē generalit̄ oēs
doīm laudarē ⁊ laudādo exultarē

100 ¶ Miſericordiã ⁊ iudiciũ
¶ A·p·p·d· M· forma et exeplũ
recte viuendi cuilibet plato et
pncipi In·moue appete bona q̄
decet platũ et pncipẽ et abicere
mala illis bonis otraria S·m
gnali p·hic forma et exemplo
ipius egis dauid docet omnez
platum et pncipẽ vti bñ ſua po
teſtate puta vt ſe deuote habe
at erga deũ munde et honeſte
ad ſe ipſũ iuſte ad pplm ſibi ſb
ditum bonos ſibi aſſociando et
malos repellendo:

101 ¶ Dñe exaudi orõez meam
¶ Actor pſa·ſm Auguſ· pph̄a· da
uid vel ſm aliquos aliqs alius
ſanctus pph̄a M·orõ vere peni
tẽtis et veniam deuote implorã
tis Inte·mutare peccatores ad
penitẽciã S·m gnali pph̄a hic
loq̄ in pſona cuiuſlibet veri pe
nitentis et ad dominũ clamã
tis p ſua liberacõe a peccatis et
multiplicibus miſerijs:

102 ¶ Benedic aĩa mea domi·:
¶ A·pſa·pph̄a·dauid M·enume
racio bñficiorũ dei In·moue ad
deuotã laudẽ p tantis bñficijs
exhibitis S·m gnali pph̄a hic
in pſona cuiuſlibet fidelis exci
tat humanũ ſcz pprium ſpiritum
angelicã vniuſitatẽ creaturarũ
ad deuote laudandũ deũ enar
rãs et enumerãs multitudinem
bñficiorũ fidelibus exhibitorũ

103 ¶ Bñdic aĩa mea dominũ
¶ Actor pſalmi propheta Dauid
Marrãs enumerat opera et plu
riũ aliorũ bñficiorũ dei vniuſe
creature exhibitorũ · In·moue
ad laudẽ dei p huiuſmõi opib⁹
et bñficijs S·m gnali p·muue
rat ſeipm et exemplo ſui oĩes
hoĩes ac creaturas ad glorificã
dũ deũ propt ipius dei magni
ficẽciaz quã euidẽter oñdit in
ordinata mundi pciũ pductio
ne ⁊ indebita creaturarũ viuen
ciũ puiſione in cibariorum ſcz
ãministracõe locorum prepara
cione et temporum diſpoſicõne

104 ¶ Cõfitemi dño ⁊ inuocate
¶ A·pſa·ſm Auguſ·eſt pph̄a da
uid ſm Hiero·vero ⁊ heb ali
qs pph̄a ſanctus M·recitacio
bñficio⁊ dei pplo tempore qnqz
patrũ exhibito⁊ In·moue fide
les ex ↄſideracione horũ bñfici
orũ mirabiliũ deũ ſemp timere
amare et laudare · S·m gnali
pph̄a excitat pplm ad laudem
diuinã ex rcordacõe bñficiorũ
tpe Abrahe iacob Joſeph moy
ſi et Joſue exhibitorũ bñficia
ſũt iſta tre chananeorũ pmiſ
ſio Cõtra hoſtes fortis ptectio
ipſorũ in tra egipti multiplica⁹
a ſeruitute egipciaca liberacõ ip
ſo⁊ i deſerto ſuſtẽta⁹ ipo⁊ in ter
raz pmiſſã cũ gaudio reductio

105 ¶ Cõfitemi dño qm̃ bonus
¶ A·pſa·p·d·M·vel alius ſanc
tus pph̄a ſicut dictũ eſt in pſal
mo precedẽti M·recita⁹ bñfici
orũ malis et ingratis exhibitorũ

In. mouēt ad laudē dei ex ꝯſide
racōe hm̄oi bn̄ficiorū mal' et in
ḡtis exhibitorū In. mouere ad
laudē dei ex ꝯſideracōe hm̄oi be
neficiorū et oī conatu cauē ne
quis ſit immemor bn̄ficiorū et
ſit d̄ numero ingtoꝝ S. i. ḡnali
p. in iſto pſa. inuitat ꝑpl'm ad
dei laudē ꝓ bn̄ficijs exhibitis
bonis et malis et eciā ingratis
Vn̄ recolit diuorū bn̄ficiorū ex-
hibicōez malorū ꝯcupiēcū ingra-
titudinē pene ipius inflectē grā-
tatē ꝓpter ipſorū peccatoꝝ ꝯmiſ
ſorū exceſſū ingratitudinē ⁊ ingra-
tudinē

Cōfitemī dn̄o
qm̄ bonus ⁊c

A. p. p. d. vel aliq̄s alius ꝓpha
ſanctus vt dictū eſt in p̄ceden-
tibꝰ. M. grāꝝ actio q̄uſnā
qꝫ liberatorū diuitus a picul' et
anguſtijs In. mouēt ad laudē
dei ꝓpter hm̄oi redēpcōz. S. in
ḡnali p. in iſto pſal. inuitat ad
dei laudē ⁊ ad grāꝝ actionē
p̄mo liberatos a q̄buſcūqꝫ picul'
ḡnalit. deīnd ꝯmunit liberatos
a q̄buſdā picul' ſpēalit videlicꝫ
a piculo in itinē deuiacōnis ab
hoſtibꝰ captiuacōis corpal' in
firmitatis in mari ⁊ flumibus
tēpeſtatis terre ſterilitatis ⁊ diſ
ſencōis inter ꝯciues Iſta ſūt p
icula q̄ magis ꝯuēnīter ſolēt
hoībꝰ accidē ⁊ ab eiſdē ab om
nibus alijs deus ipſū deuote in
uocātes eiuſdē adiutoriū ⁊ aux
iliū implorātes ſolet ex paterna
⁊ clemēcia immēſa liberare ⁊ de
hꝰ nullus oīno debet diffidē ſꝫ
plene ꝯfidē et firmiter ſperare
S. in ſpeciali Vbi ſciēdū eſt qꝫ
p̄s iſte inducit ad grāꝝ acti
onē non ſolū a picul' liberatos
ſꝫ et alios p ipſos Et ideo con-
ſtructio p̄me partis incipit ibi
Quia redempti Cōfitemī dn̄o
oīs fideles vtroqꝫ mō ſcꝫ pec-
cata ⁊ laudes dicētes hꝰ qm̄ bo-
nus eſt dn̄s ⁊ ſuauis ⁊ vere qm̄
in ſeculū id eſt in eternū eſt mi
ſericordia eius qui ideo eſt tēpo
raliter ſuper oīs homīes vt vi
uāt cū angel' in eternū. Et q̄a
ego dico de boītate et mīa eius
dicāt nūc oīs q̄ redempti ſūt

Paratum cor
meum deus.

A. p. p. d. M. a. grāꝝ actio de
pacifico ſtatu rgni iſrahel Inten.
mouē fideles vt oīnez victoriaꝫ
de inimicis liberacōez de tribulaci
oibus ⁊ aduſ a deo ſolo recog-
noſcāt q̄a vana eſt ſalus hoīs
S. in ḡnali ꝓpha in iſto pſal.
Exultat in dn̄o ⁊ grās agit deo
de rēſtitucōe rgni iſrahel in bono
ſtatu tpe ſuo victoria habita de
aduſarijs ſuis Innuēs in fine
illā victoriā v̄tuti dīne attribu
endā ſic exemplo illius dauid
⁊ ꝓphe q̄libꝫ bonus platus ſecu
laris vel religioſus dēt exultarē
in dn̄o ⁊ grās agē de bono ⁊ pa
cifico ſtatu ſubditorū ſuoꝝ hita
victoria d̄ aduſarijs ſcꝫ paganis

vel hereticis pſecutoribꝰ malis
xp̄ianis vel ſpiritibꝰ malignis
et iſtam victoriā non ſibi aſcri
bere ſed vtuti diuine attribuē

108 ¶ Deus laudē meam ne ta
A·p·p·d·M·paſſio xp̄i Inteō
mouē iude et ipſi iudaici mali
ciā declinare xp̄i huilitatē imi//
tari S· in gn̄ali pphta loqͣ̄t de
ſua paſſione recolens iude p di
tocis et ipſi iudaici maliciā et
culpam in reddendo ſibi multi
plicia mala p multis bōnis eis
in penſis·ſubiūgitqꝫ penā debi
tam multiplicem multipliciter
eis inflictam

¶ Dixit dominus domino 109
A·pſa·p·d·Mater· ſublimacō
xp̄i tam ex pte humanitatis qͥ̄
ex pte diuinitatis· Intencō mo
uere fideles ad ſubieccōꝫ tā ſub
limis dn̄i S·in generali pphā
agit de ipſius xp̄i exaltacōne a
deo patre in ſua bn̄dicta aſſen//
ſione de inimicoꝝ ſuorū plena
ſubieccōne·de apl̄oꝝ aliorūqꝫ
diſcipulorū de monte ſion exe//
uncīu in quo recipꝑēt ſpm̄ ſanc
tum docēdi ptāte et miraculorū
opacōe de eius vnitate in natu
ra cū patre et eterna genacōe
de eterno ſacerdocō de eius fina
li iudicō de euſdē iudiciarie po
teſtatis cauſa et racōne

110 ¶ Confitebor tibi dn̄e in toto
A·p·aliqͥs p·ſanctus M·opa
dei magna ꝛ mirabilia ꝛ ſignā
ter opaꝰ dei mirabil' in opū ſuo
rū magnorū et ad omnē eius
voluntatē et intēcōeꝫ factoꝝ·Et
ſpecialiter racōne ſacramēti eu
kariſtie quod eſt cibꝰ ſpūalis
in vita pſenti et introducit ad
beatā vitam in futuro qd̄ ſacra//
mentū xp̄s tēpe redēpcōis īmi//
nente hora paſſionis inſtituit

¶ Beatus vir qui 111
timet dominum
A·p·aliqͥs p·ſanctus M·ēmu
neracō bonoꝝ et malorū in pn̄ti
et in futuro iux̄ exigenciā meri
torū et demeritorū maxīe opeꝝ
miſericordie·Inten° mouē nos
ſemp hr̄e pre oculis mentis ꝑmi
acōem bonorū pmeritis ꝛ puni
cōem malorū p peccatis vt per
hoc declinemus mala et facia//
mus bona Vel eciam inten° eſt
mouē nos alit ad xp̄i timorem
allicere ad operum miſericordie
exercitacōnem ac futuri iudicij
preparacōem Sentencia in ge//
nerali propheta loquitur de bea
titudine et felicitate quam ha//
bent in vita preſenti et futura
iuſti dominum timentes eius
precepta cum intenſo affectu in
plentes potiſſime in operibus
miſericordie ſeſe exercentes et
de pena impiorum qui in iſtis
exiſtūt negligentes

¶ Laudate pue 112
ri dominum

A·psal·aliq̄s ꝓpha·sanctus et
deuotus M·laus dei ac exalta·
humiliū·Inten·mouet ex hoc
ad diuine laudis p̄conium S in
gn̄ali p·mouet deuotos dei mi
nistros vt laudes dei iugit a
cunctis ptibꝰ mūdi dicāt rōne
sue excellentis ꝓuidencie q̄ ad
stam depssos huiles et despec
tos in vtroq; sexu aliqn̄ suble-
uat ad statū glie et honoris·

In exitu israhel
de egipto·: 113

A·psa·aliq̄s ꝓpha sanctus M·
bn̄ficia et miracula a deo ꝑplo
israhel in exitu de egipto exhi-
bita·In·mouet fideles ad dei
laudē ex ɔsideracōe illorū bn̄fi
ciorū et miraculoꝝ S·in gn̄ali
ꝓpha ɔmemorās bn̄ficia a deo
exhibita populo israhelitico in
exitu d egipto q̄ spūaliter fuīt
populo xp̄iano in exitu a pecca-
to dicit ex hijs noī diuino nō
alteri gloriā et honorē esse tri-
buendū Ostendēs insup ado-
rare ydola ⁊ in ipa ɔfidē esse va
nitatē ſ; adorare deum ⁊ in ipm
ɔfidē esse magnā vtilitatē quia
ɔsequit̄ q̄s ꝓtectionez ab ipso
et benedictionez in tempoͥalibꝰ
et in dubitanter in spūalibus·

Dilexi quoniaz
exaudiet dn̄s· 114

Actor psalmi propheta dauid·
Materia·exaudicō orōis pro
liberacōe a malis In·mouet ad
laudē dei pro huiꝰ liberacione
et ad deum recurrē p oracionez
in oī afflictiōe S·in gn̄ali·p·
hic i psona cuiuslibet fidelis qui
ad magnā et instantē peticōnē
suā de ꝓfunda peccatorū fouea
et afflictione spūali seu corpora
li se diuinitus esse liberatū rcog
noscens bn̄ficia dīna recolit et
se esse exauditū a dō rcognoscit

Credidi propt
qd locutus sum 115

Actor psalmi propheta Dauid
Materia constancia fideliū ac
sanctorū martirū in fide Inte·
mouet ad dei laudē ꝓ dono fi-
dei et ɔstācia mātiꝝ S in ge-
nerali p·loq̄ hic in psona mar
tiꝝ in victoriā q̄ crediderūt et
non obstantibꝰ magnis ⁊ mul
tis tribulacionibꝰ tpe psecuci-
onis publice confessi fuerūt et
gloriosam mortem ꝓ xp̄i noīe
et catholica fide sustinuerunt

Laudate dominū 116
omnes gentes

Actor psalmi aliquis propheta
sanctus·Materia aduētus xp̄i
ꝓmissus in carne Intencio mo
uere nos ꝓpter implecionē pro
missi scz effectus icārnacōis ad
dei laudem S in gn̄ali ꝓpha·
inducit oēs tā iudeos q̄ gen-
tiles ad dei laudem propter ad
uentū xp̄i in q̄ reparacō hoīs per
ꝓphas misericorditer promissa
fuit adimpleta et confirmata

Confitemini dn̄o 117
quoniā bonus·:

.d.pſa.p.dauid Ꝟ.bonitas dei
multiplicia〈q〉ʒ ipſius boītatis di
uine bñficia nob exhibita In
moue laudare deū et alios ad
ipſius laudē ꝓuocare. Sen. in
gñali ꝓpha in perſona fideliuꝫ
mouet et incitat oēs ↄfiteri do
mino rōne ſue eximie bonitatis
et mīe quibꝫ exaudit oēs in/
uocātes eū in tribulacōe et pſe
cucōe Vñ ſpo ſolo dicit eſſe ↄfi/
dendū et ſperādū q̄a ſolus preſ/
tat ſalutē et exaltat Deꝑcatur
eciā ſibi apperiri portas iuſticie
ſcꝫ libros ſacre ſcripture q̄ ſunt
porte vere iuſticie ſcꝫ ihū xp̄i la
pides angulares a iudeis ꝛꝓo
bati Inuitat ↄſeq̄nter oēs fi/
deles ad dei laudē ꝛ dictum ſo
lēpniū deuotam celebracionē.

Beati immaculati. 118

Actor pſalmi aliq̄s ꝓpha. ſanc
tus qui ex ꝑlenicia ſpūſſancti ꝛ
ſpēalis grē dīne fuit eximie de
uocōis totuſqꝫ ardens in amore
dīno Nā ꝑ totū pſalmū ꝑ mo
dū orātis et ſupplicātis familia/
riſſime loq̄r cū deo ſic dulciſſi/
mus et dilectiſſimus filius cū
patre. ſeruus cū amantiſſimo
dño ſuo qui eū de malo huius
ſeculi puta mortis eripuit et in
ſtatu vite et gracie poſuit Ma/
teria ſepius ꝛpetita peticō infor
macōis diuine ſcꝫ ſacre ſcrip/
ture in veteri et nouo teſtamen
to ↄtente vt ipſam intelligat ꝛ
intelligēdo ope ꝑficere ſtudeat

In. moue fideles ad laudeꝫ dei
ꝓ mltiplicib bñficijs humano
gñi exhibitis S. ī gñali ꝓpha
in iſto pſº tanq̄ fidelis ꝛ deuo
tus deū ſincero et puro amore
tota mente diligēs de hijs om/
nibus q̄ ſūt mūdi ꝑ dulcedine
amoris dīni michil appetēs ſū/
mo cordis deſiderio cupit bene
ꝟtuoſe viuere immaculate et be
ate viuē et ſic ꝑuenire ad beati
tudinē patrie Et q̄a illā vitam
bonā ꝟtuoſam ꝛ immaculatā et
btām ex ſe non pōt attīgē raci/
one ſue ignorācie ꝛ cecitatis Ra
cōne impotēcie et fragilitatis ra/
cōne iniquorū et malignāciū
a bono ꝛtrahēciū ꝑſecucōis mlt
tiplicitatis Ido rōne ignorācie
et cecitatis neccario indiget ali
quo directiuo ſcꝫ aliq̄ lege q̄ do
ceat hominē declinare a malo
et facē bonū Et iſta lex ē ſcpt̄a
ſac̄ dīnitus ꝛuelata in qua ↄti/
nentur ꝑcepta mādata directi/
ua in opꝛibus iuſticie ſine ad
obtinēdum premia vite eterne
Indiget racōne impotēcie ꝛ fra/
gilitatis aliq̄ roborāte et ↄfortā
te et iſtud eſt grā diuina que
viuificat roborat ꝛ ↄfortat In/
diget racione iniquorū et ma/
lignanciū a bono ꝛtrahencium
vt eorum impedimentum tollat
Unde magno cordis deſiderio
iugit orat ꝛ petit peticōeꝫ qꝫ ſuā
ex habundancia amoris et in/
tenſi deſiderij freq̄nter ꝛplicat

Ut deus intellectū suum eleuet
ipſumqȝ illuminet et illuſtret vt
legē iſtā diuinam et ſacrā ſcriptu
ram diuinitus reuelatā intelligat
et grā ſua ipſum viuificet cōfortet
et roboret vt ipſius legis ꝑcep
ta et mādata intellecta ope ad
impleat pſecucōȝ et impedimen/
tum iniquū tollat vt ipſe ab in/
ceptis nō deſiſtat Et in hijs vi/
detᷣ ꝯſiſtere tota materia huius
pſalmi in gnāli vt patet ex ſe/
rie lrē ꝛ durat vſqȝ ad pſ^m^ Ad
dominū cū tribularer. Uocatur
enī pſ alphabeticus ꝯtinēs vi/
gintiduos octonarios ſm̄ nu/
merū alphabeti hebrayci. ꝛ oīs
vſus primi octonarij īcipiūt a
pma lrā alphabeti hebrayci ſcȝ
aleph Et oīs vſus ſcōi a ſe/
cūda lrā ſcȝ beth et ſic de alijs
Sȝ ad huc ad maiorē et clari/
orē intellectū hrē huius pſalmi
ſūt aliq̄ ꝑcognoſcenda Et pmo
qꝛ p legē intelligatur ſcptura in
nouo ꝛ veteri teſtamēto ꝯtenta
virtute ſpūſſancti a ſupmis ꝓphe
tis ꝛ ſactis eleuata ꝛ inſpirata
in q̄ repitur bonitas ſup aurū et
argētū et oīmqȝ lapidē pcioſum
ſuauitas et immēſa iocūditas ſu
per mel et fauū Et in ipſa lege
ꝯtinentᷣ eloq̄a et ſmones pre/
cepta ꝛ mandata dei q̄ dirigūt
hoīeȝ in via pn̄tis vite ad obti
nendū pmia vite etne Ibi enim
homo docetᷣ declinare malū et
facē bonū Et ſūma vitas q̄ nul

lā ꝯtinet falſitatē cū ſint a pri/
ma vitate ꝯtinata ſcȝ regula veri
tatis Juſticia q̄a nullā ꝯtinēt
obliq̄tatē Sūt enī a iuſto ꝓm
mo iuſtiſſimo iudice q̄ nō pōt
obliq̄ri nec abduci ꝓmulgata
Mirabilia teſtimoīa q̄a ſūt mi
racul' prodigijs ꝛ ſignis miris
tāq̄ diuinis teſtimonijs ꝯfirma
ta. Juſtificaciones quia conti/
nent iuſticiam perfectam deo
et proximo faciendam et pete/
re ipſam legem vt quis veniat
ad cognicionem et noticiā ip/
ſius legis et mandatorum ip/
ſius vt poſſit eam et ipſius mā
data dei gracia cooperante in/
telligere et opere ad implere/per
verbum ꝛ eloquium in quo di
cit ſperandum intelligitur mul
tiplex cōſolatoria ſcriptura pro
mittens vitam beatam et glori
am celeſtis patrie omnibus fi
delibus legem et mandata ob
ſeruantibus poſt preſentes tri
bulacōes et aduerſitates dn̄o
pacientᷣ tolleratᷣ Et ex illa ſpe fi
deles oppſſi et afflicti multipli
citᷣ ꝯſolantᷣ intm̄ qꝛ non ſolum
pacientᷣ ſȝ eciam gaudentᷣ ſuſti
nent adūſa in pn̄ti eciā ꝓmit/
tit grām et ꝯſolacōȝ in adūſis a
deo conferri et preſertim omni
homini ex corde deſideranti ſpe
ranti et petenti. Unde pſalmus
adiuuabit eos dn̄s et liberabit
eos ꝛ eruet eos a peccatoribꝫ ꝛ
ſaluabit eos q̄a ſpauerūt ī eo

eos et eripiet eos a peccatoribus
et ſaluabit eos q̄a ſperauerūt ī eo
Unde deus p ſcripturā ꝓmittit
ꝓphis et ſanctis ſe velle aſſiſtere
et ſuccurrere in omni neceſſitate
et cōferre q̄cquid expedit homī
ꝓ eterna ſalute dūmodo petat
deſiderijs intenſis et ꝙ ſibi ne
ceſſe fuerit exp̄mat ſuſpirijs et
verbis cordis/per petere iuſtifi-
care intelligit aīaʒ a culpa pur
gare et grāʒ ꝯferre et hoīeʒ ſua
gracia roborare et ꝯfortare Et ibi
eſt de viuificare Nam gracia vi
uificat aīaʒ cōfortat et roborat
ſicut aīa corpus et p eā homo
facit opa viua et digna vita et
na · p p̄ncipes intelligunt p̄nci
pes tyranni heretici et oēs mali
qui frequēter pſequūt bonos
et tractāt admirācē qualit poſ-
ſint homīes ſanctos ⁊ deuotos
retrahē et impedire ab impleccōne
diuinoꝝ p̄ceptoꝝ deicere p ne-
gligenciā ⁊ ꝯtēptū ipſorū allicē
trahē et īpellere ad peccatū No-
tandū eſt ꝙ vbi dicit hoc bonū
vel iſtud feci puta cuſtodiui mā
data tua vel toto corde exq̄ſiui
ea vel hoc malum vitaui vel tali
mō reſtiti et ſic ꝯſimilia ſit ſua
intēcio et ſub intellecta deuota
et mēſa ſupplicacō O dn̄e deus
fac et adiuua vt ſic p grāʒ fiat
vt ſic faciā quēadmodū multi fi
deles ſancti ⁊ deuoti fecerūt in
quorum pſona ꝓpheta loquit
Orans deuote ꝓ aliquo ꝙ mul

tum appetit ſepe vba repetit vt
oſtendat maiorē affectū et de
ſiderū peticōis ſue Nam flā-
mam et feruorē amoris reſpec-
tu rei tantū deſideratē in ſe ſiue
repetitis peticōibꝰ ꝯtinere non
pōt et hunc modū habet ꝓpheta
p totū iſtū pſalmū vt clare patʒ
intuenti Propt qđ eſt etiā ad
uertendū ꝙ ī hoc pſ° quedā vba
interpoſita īuenimꝰ q̄ pene idē ſig
ficare videt̄ ſcʒ lex teſtimoīa vie
mandata iuſtificacōes iudicia
ſermones et eloq̄a · mō qui elo
quia cuſtodit procul dubio ſermo
nes iudicia iuſtificacōes māda
ta teſtimonia et legē obſeruat
Sed varietas hoꝝ vboꝝ ī hoc
pſ° ideo ponit vt faſtidiū euite
tur Vna vero et ſignificacō p̄dic-
torum ſepius replicat vt maior
affectō intencior deuocō/ ī ſpec
tu rei tm̄ deſiderate oſtēdat et
oracō petentis cicius exaudiat
Ad ſingularem igit huius pſal
mi ꝯmendacōneʒ et vt ad ipſū
fideliū habeat ſincerior dileccō
trahat affectō excitet orantis
deuocō Notāda ſūt verba ſcrip
ta in gloſa ordinaria in ꝓlogo
iſtius pſal̄i Que ſūt iſta ꝗ pſal
mus iſte inſtitor eſt fidelium p
adiſus omnium pomorum appo
teka ſpiritusſancti qui q̄nto ī ſu
pficie videt apcior tanto miſte
riorū altitudine ꝓfundior Ubi
vox generalis loquit modo pro
fitendo ꝙ accepit modo iterum

ſpectādo q̄ metuit. Et eſt p̄s hic
ſt̄timus vbis ↄtextus nulla tn̄
cōfuſione pmixtus ſed nouitatē
terū līās mutatis explicatus to
tus morali doctrine in ſignis.
Omis autē moral doctrīa ſua
uis eſt in qua hic p̄s eminet.
Alij namqȝ pſal̄i tāq̄ ſtelle mi
nores aliquātulū lucēt. Iſte ve
ro q̄ſi ſol pleni lumis meridia
no colore feruens totus morali
dulcedine reſplendet Et eſt per
litteras hebrei alphabeti dige
ſtus Vbi ſic pueri in p̄mis līās
vſū diſcēdi ſumūt ita ⁊ nos hu
ius elemēti vſū vſqȝ ad matuꝛi
tatem diſcamus Hec auguſti

119 Ad dominum cum tri
bularer clamaui

Actor pſalmi aliquis propheta
ſanctus Materia clamor peni
tētis ꝓficēqȝ cupiētis Intē mo
uē hoīez ad ꝓficiēdū exēplis ſer
uoꝝ dei quos de mortuis viuos
dn̄s ip̄e fecit tāq̄ carbones va
ſtatores. Intē° in gn̄ali ꝑ. hic
in pſona cuiuſlibet fidel̄ educti
de vanitate ⁊ malis huius ſecu
li incipiētis iam aſcēdē cupien
tiſqȝ ꝓficere ac ſoli deo īherere
paciētis liguas adu̇ſanciū cla
mat ad dn̄m cōtra liguis iſtorū
libēt̄ vehement̄ eciā ↄquerit̄ q̄
in hac vita diucius cōmorans
malorū ↄmixtione tm̄ ꝑgraua
Et nota q̄ licet ḡdus vel aſcen
dēciū vel deſtēdenciū ſūt ḡdus
tn̄ qui in hijs q̄ndecī pſalmis ſe

quētibꝫ poſiti ſūt aſtēdētes cn̄
ſignāt Eſt aūt hic aſcēſus ſpū
alis qui fit nō pedū paſſibꝫ ſed
ꝓmocōe affectuū vt de virtute
in virtutē aſcendat̄ vbi caritas
mouet pedē. Ideoqȝ q̄nto quis
plus diligit tāto magis aſcen
dit Et ideo ↄgruę ꝑponit̄ cātici
qđ eſt exultacō mētis habita ꝓ
etnis. Et eſt ſenſus hoc ē cātus
graduum id eſt mentis exulta°
de aſcenſu ſpirituali quia ſpiri
tuales gradus ſūt iſti. q̄ndecim
autē graduum fit diſtinccio vt
per hoc explicet̄ ſacramentū no
ui teſtamenti et ſignificet̄ vtri
uſqȝ ſacramenti doctrinā in hijs
gradibꝫ ↄtineri. Septenarius
enī ad vetus teſtamtū r̄ferē. octo
narius ad nouū vt ſup̄ in ꝓlo
go huius libri eſt dictum. Et
ſunt hij quīdecim gradus ſicut
in templo ſalomonis totidem
erant gradus quibus aſcende
batur in templū qđ eſt figura
celeſtis templi q̄ hijs gradibꝫ
aſcenditur Primus autē gra
dus eſt a malis ſeculi exire et
vniuerſe vanitati renunciare.
Inicium enim profectus eſt car
nalia vicia relinquere et domi
no inherere et tūc homo incipit
pati linguas aduerſancium et
detrahencium et quaſi conſulē
do a ſalute aduertencium

120 Leuaui oculos meos

A·pſa·aliqs p·ſanctus M·poſt⸗
tulacio diui auxilij a tribulaci
one In·moue fideles vt in tribu
lacōibus p orōẜ ad deū recur⸗
ſant et deus eius protectione et
auxilio cōfidāt S·in gnāli·p·
in pſona tribulati in tēptacōni
bus et piculꝭ ɔſtituti ad deū et
ad ciues celeſtes leuat oculos
mentis Petitqȝ adiuuari eoꝝ
pcibus ⁊ meritis ne mēs eius
alicui tēptacōi et impugnacioī
ſuccūbat Affirmat eciā ꝙ ora⸗
uit oſtendēs indubitāter vtutē
auxilij impetrare Scōs gdus ē
petē diuinam ꝓtectioneȝ Deinde
eū expiens cui picꝉa occurrunt
expoſcē debt diuinū auxilium :·

121 Letatus ſū in hijs q dicta ·:
Actor·pſa·p·d M·deſideriū ce
leſtis pr̄ie In·moue ⁊ incitare
fideles ad hmōi deſideriū hndȝ
S·in gnāli ꝓpha in iſto pſ° in
pſona cuiuſlibt electi gaudet
ſe ad ſupnā ciuitatē ſcȝ celeſteȝ
iheruſalē eſſe venturā de q mul
ta a mltis audiuit Ubi iā oms
cōciues angeli et ſancti ſecura
ꝓſperitate ɔſiſtūt et cū dn̄o in
iudicō iudicabūt loqtur ꝙ ad
ipos ciues celeſtis iheruſalē vt
eccīe militātis illic aſcēſuris op
tēt habūdātib pacis Tercius
gdus eſt magnū gaudiū quod
habet vir ſanctus eo ꝙ ſe ⁊ ali
os vidȝ in eccīa pura mētē vſari

122 Ad te leuaui oculos meos
A·p·a·ꝓpha·ſanctus Matris
recurſus ad deū p oracōȝ in tri⸗
bulacōe ſcȝ in opprobrijs et de
ſpectione a ſupb In·moue fide
les vt inter qlibet anguſtias
conſtanter de dn̄o pſumant qd
tādē miſertus // exandiat. S in gnāli ·p·in
pſona tribulati in tēptacōnib
et periculꝭ cōſtituti ad ipm deū
leuat oculos mentis implorans
eius miām ⁊ ſuffragiū quia ab
inſultantib corpus affligitur
paſſionib ⁊ anima deſpectu ⁊
opprobrijs multis Quartus gra
dus int quaſlibet āguſtias cō
ſtant d domino pſumere donec
miſertus exaudiat·:

123 Niſi qa dn̄s erat in nobis
A·p·p·d·M·liberacio per diuū
auxiliū a periculꝭ In·moue fide
les liberacionem noſtrā non no
bis ſed deo attribuendū Sed
in gnāli ꝓpha hic loquit in per
ſona illorū qui a magnis peri⸗
culis et erūpnis huius ſeculi li
berati ſunt Quintus gradus vt
liberati a periculis non ſibi ſed
domino attribuant

124 Qui ɔfidūt in domino
A·p·aliqs p·ſanctus M·ſpes
firma et ɔfidencia in dn̄o · In·
moue·fideles ɔfidē firmit ſem
per in dn̄o S·i gnāli·p·in iſto
pſal° clamat ⁊ docȝ nob i dn̄o
ſolū eſſe ɔfitendū non in aliud
huius ſeculi qa ſi ɔfidētes ꝓpt
dei ⁊ āgeloꝝ cuſtodiā ac aſſiſ⸗
tēciaȝ non pmittūt in aduerſ
vite pn̄tis moueri a ſtabilitate

Virtutis ꝛ fidei nec vſqȝquaqȝ
ſuccūbi pcat̄ inſup ꝙ bonis bo-
na et malis mala ꝓueniāt pro
vt meruerūt Sextus gͣdus eſt
ꝯfidēcia a fideliſſimi xpiani ſoli-
diſſimis motibꝫ ꝯpata quā ha
bet in dn̄o ne zelet felices i hͦ

¶ In ꝯuertendo ſecūdo.
125 dn̄s captiuitatē.

A. p. a. ſanctus M. gaudiū et
ꝯſolacō de liberacōe ſpūali ſcȝ a
peccatoꝝ viciis In. mouē fideles
opa mīe licȝ ſint ārdua ꝛ diffici
lia libent ꝑficē ꝓpt gaudia be
beatitudis etne Vn̄ Cas. celū
ꝑparat in pmio nichil a pn̄tibꝫ
aſperitatibꝫ dēt ſentiri maxie
labores mitigat in benignū fi-
nem ſumere S. in gnāli ꝓpha
in iſto pſ͂ loqͬ in pſona illoꝝ
qui dīna miſeracōe de captiuita
te peccatoꝝ liberati ſūt agūtqȝ
gras ꝙ tantā grām ſunt recepti
ꝛ eoꝝ captiuitas ꝯmutata ſit in
gaudiū nec non ex ſpūſſancti
grā ac effuſione lacmaꝝ veram
penitēciā ꝯſecuti ſūt. Septimus
gdus in figura veteris teſtamē-
ti qd̄ p ſeptenariū notatur ad
xpi ꝯuerſionē fideliū de captiui
tate Septimo capitaliū vicioꝝ
quaſi redemciū de babilonia
ꝓphetiſat Sentēcia in ſpāli

¶ Niſi dn̄s edifi-
126 cauerit domum.

Actor pſalmi Rex Salomō fili-
us dauid Ma. ſpūalis edifica
cio ſcȝ eccie in fide et moribus
In. mouē fideles oīe bonum ꝛ
omnē ꝓfectū non ipis ſed deo
attribuendū ab ipoqȝ pmium
expectandū S in gnāli ꝓpha p
uidēs noui teſtamēti grām ſcili
cet ecciam et ipſm dei p doctri
nam in fide ꝛ moribus cumqȝ
bonis ꝓpijs viribꝫ aſcribat vel
applicet ſed dn̄o largitori loqͬ
eciā de ſanctis eccie doctoribus
et de eoꝝ fructu et pmio in p-
ſenti et futuro. Octauus gdus
in figura noui teſtamēti quod
octonario numero ſignatur eſt
leticia aſcenſu ſcȝ de edificacōe
ꝛ ꝓ victu eccie quā xps edifica

¶ Beati oīs q timēt dn̄m 127

Actor pſalmi aliqs ꝓpha ſanc-
tus Materia enumeratͬ aliquͦꝝ
bonoꝝ de caſto timore timē-
cium In. mouē deū timore caſ
to timere. Sentencia in gnāli
ꝓpha hic bona aliq timore caſ-
to deum timencium enumerat
eoſqȝ bn̄dicit vt eterna bō ꝯſe
quanē. Nonus gradus eſt vt
pacificus caſte timeatur qui ſo
lus edificat cuſtodit ꝛ exaltat
Sentencia in ſpeciali. 128

¶ Sepe expugnauerūt me.

Actor pſalmi aliquis propheta
ſanctus Materia eccleſie pſecu
cio ab inicio Intencio mouere
fideles ad pacienciam Sen. in
generali ꝓpha i iſto pſalͦ hor
tatur eccleſiam vt perſequentes
ꝛ perturbantes eam ſcandalis
vel perturbacōnibꝫ pacienter tollēt

nec extetur qui nouū ſit qz a prī
cipio ſemꝑ fuit nᵉ extorta eccīa
ſuccubuit Sbiūgens pſequen
ciū ꝙ pꝛebaciū futuraꝫ damp
nacōm Decimus gdus eſt vt
qui caſte deū timet ꝓ eo omīa
pacient ferat ꝙ nuc expedit ec
cleſie int malos 129

De pꝛfundis clamaui ad

Actoꝛ ps aliqs ꝓpha ſanctus
Mā Drō vē penitētis ꝓlibera-
cōe a peccatis Intēcō mouere
hōes ad penitenciā Sūa inge-
nerali ꝓpha in iſto pſᵒ ī pſona
vē penitentis clamat ad dñm
vt a peccatoꝝ ꝓfūdo libēt eum
allegās ipius magnaꝫ miaꝫ vñ
ſperat cōſeq veniā Undecimus
gradus eſt pñitēcial ſupplicacō
qa in coꝛpe nullus eſt ſiñ pecca
to ꝙ ideo vna ſecuritas eſt pabo
inclinari

Dñe non eſt exaltatū coꝛ 130

A·p·p·d· Mā humilitas inte
rioꝛ cordis et exterioꝛ opis I·
īducē fideles adipiſcēdā huilitatē
S ingnali ꝓpha exēplo ſuo hu
militatem docꝫ ꝓpl'm xpianum
obſtrīgēs ſe maxīē pene ꝙ ma-
ledictoī ſi nō exſtitit humilis in
tus ꝙ extra Et ſi aliqd iactācie
in eo fuerit hoꝛtat eūm iſrhl po
pulū ſcꝫ fidelē iugit ſpꝛare in
dño qtenus adūſa ſeculi vale-
at tollerare Duodecimus gdus
eſt humilitas qm intus et ex ſe
habere oñdit

Memento dñe dauid 131

A·p·p·d Mā edificacō ecclīe in
fide ꝙ moibꝯ I·mouere vt nos
ipos ꝙ alios edificemus domū
dei iux illud Tēplū dei ſctū eſt
ꝙ eſtis vos S·ingnali ꝓpha
in iſto pſᵒ declāt bonū ſide-
riū boni plati ꝺ ecclīe edificacōe
in moibꝯ et fide et de boᵒ ſucceſ
ſore in ecclīe regimīe In hoc pñ
gdu iam humil ꝙ māſuetus ſa-
tagit de edificacōe ſpūalis do-
mus dei vt dauid ad lrāꝫ fecit
qui poſt gradum humilitatis
agit de edificacōe domus

Ecce qm bonum et qm io 132
cūdum habitare frēs

A·p·p·d Mā frēna caritas eccle
ſiā edificās et ꝯpaginās I·mo
uere fideles ad habēdā frēnā
caritatē Sūa ingnali ꝓpha in
iſto pſalmo commendat vnita-
tem fraterne caritatis in criſti-
ana religione declaratqꝫ hoc
exemplis vꝫ ex vngēti pcioſi ꝯ
dolecēcia ꝙ ſuauitate roris vti
litate ac ꝺine bñdiccōis ꝓmiſ
ſione et etne vite Undecimus...

Undecimus gdus eſt caritas ꝓximi q
caritas habitare facit in unū vñ
eſt benediccō et vita

Ecce nūc benedicite dnm 133

A·p aliqs ꝓpha ſcūs Mā· inuī
tacō ad ꝺinā laudē I·inuitare fi
deles ad diuinā huiuſmōi lau
dē Sūa ingnali ꝓpha omnes
electos ad diuinū cultū et lau
dē diuinā inuitat eiſqꝫ dei bñ
diccōꝫ optat ꝗ xv eſt caritas dei

de q̄ hinc agit ſic̄ ſup̄ de cari-
tate p̄ximi nō ꝙ alia v̄tus ſit
ſ; q̄a diuſos habet actus

¶ Laudate nomen domī 134
Actor p̄s aliq̄s p̄pha ſanctus
Mā laus dei et cā laud; Intē°
moue alios ad laudād; S. in
generali p̄pha hic inuitat gnā
lit fideles ad laudē dei magna
lia ipius diuſa ɔmemorādo ſfi
tatem ydolo; deſtruendo et cū
cultores ēdarguendo

¶ Confitemī dn̄o qm̄ bonus 135
Actor p̄s aliq̄s p̄pha ſanctus
M. laus dei ⁊ cauſa laudis In
tē° moue homīes ad dei laudē
Sn̄a ingn̄ali p̄pha inuitat p̄°
ad laudē dei ex bn̄ficijs colla
tis oīb; gn̄alit ɔn̄ ex beneſi-
cijs collatis p̄plo Iſrhl̄ et vi
uentē vita ſenſibili ſpūaliter

¶ Sup flumina babilonis 136
Actor p̄s ſ̄m aliquos p̄pha de.
Mā templi deſtruccō ⁊ babilo
nica captiuacō Intēcō ꝙ exem
plo populi iſrahelitici q̄ tōe cap
tiuitatis ſue cōelis et afflicōe
multiplici flebāt et dolebant
nec cātare poteāt cātica leticie
dolēs ſup deſtruccōe templi et
elongacōe a loco ſcō Sic mul
to amp̄ nos qui capti ſumus ī
captiuitate dyaboli p peccatum
mōrle et in miſerijs p̄ntis vite
flē et dolē ſp debemus nec vn
q̄ gaudē donec liberati eimus
⁊ ad ciuitatē ſcām ſcz ihrlm ſē
nā p̄uenimus Sn̄a ingenera-
li p̄pha in iſto p̄ſ° deſcribit
templi deſtruccōm populi cap-
tiui lamtacōm ⁊ aduſancium
p̄uicōm

¶ Cōfitebor tibi dn̄e in toto 137
Actor p̄s p. d. Mā deuota laud;
exhibicō Intēcō ad laud; moue
v̄bo ⁊ exemplo Sn̄a ingenera
li p̄phera in iſto p̄ſ° p̄mo bn̄fi
cia ſibi adeo p̄ſtita pōit ſe ī lau
dē ſcōm ⁊ exemplū ⁊ ɔn̄e exp̄-
mit ſuū de laude deſideriū

¶ Domīe p̄baſti me et 138
Actor p̄s p. d. Mā aſſurēctio ad
ɔfeſſionē laud; Intēcō mouere
huius eminēciā dinā ſp ɔgnoſcē
⁊ ad eius laud; debitā ɔſurgē
Sn̄a ingenerali pz ex hijs ſ̄rā
p̄pha in p̄ſm° aſſurgit ad cōfeſ
ſioēz dine laud; ex ɔſideracōne
eminencie dine laudis ɔſideran-
do ſcz ꝙ noticia dina oīa ītime
⁊ clariſſime cognoſcit ſua dina
naturā vbiqz p̄ns exiſtit Cōſe-
quēt eciā aſſurgit ad di reuerē
ciā eiuſqz ſcōꝝ ⁊ ad deteſtacōm
oīum īiq̄ꝝ

¶ Eripe me dn̄e ab homine 139
Actor p. d. Mā. malicia huius
mūdi In° moue deū ad orādū
ɔtra tot mala S. ingn̄ali p̄pha
in iſto p̄ſm° ī p̄ſona eccīe dūm
dep̄cat vt a tēptacōib; ⁊ vexa-
cōib; miq̄ hōis miſeri dyaboli
liberē dicēs in futūo iudicō vin
dicta ſup eis veniā q̄ paupes
inſanis eius motib; p̄ſequūt

¶ Domine clamaui ad te 140

A·p·p·d·M·a·ōracō ɔtra mala
huius mūdi singulariť contra
malū et peccatū lingue In·vt
homo qui alias expꝰtus eſt per
liguā ſe peccaſſe vel ad hoc pec
catū ꝓnū eſſe exēmº dauid pe//
niteat vt ſic a recidiuo p deuo
tam oracō̃ꝫ pſeueret ⁊ a pena de
bita liberet· Et ex hiis pꝫ S·
in gnāli Nam ꝓ·in iſto pſº pe
tit ſuā oracō̃ꝫ exaudiri et a pec
cato ligue ac a pena ꝓ pcc̄o lig
ua debita ī preſenti ⁊ in futuro
infligenda preſeruari 141

Voce mea ad dn̄m clamaui
A·p·p·d·M·et intenº orare in
ter mala huius mūdi S·in ge
nerali ꝓ·in iſto pſalmo in pſo//
na cuiuſlibet fideľ ī magͣ afflic
cō̃e exiſtis explicat corā deo anx
ietatē animi ſui petēdo deuote ab
ea diuinitus liberari vt ſic cō̃ſone
laudis dn̄e poſſit libē dn̄o ɔfiteri

142 Dn̄e exaudi oracō̃ꝫ meā
A·p·p·d·M·lamētabilis peticō
exiſtis in ḡui peticō̃e inīicoꝝ vel
tēptacō̃e illicitoꝝ motuū In·cō
moueť ad oracō̃ꝫ et peitenciā S
in gnāli ꝓ·hic in pſona cuiuſli
bet fideľ exiſtis ī graui pſecucō̃e
inīicorū viſibiliū vel inuiſibiliū
vel tēptacō̃e graui illicitoꝝ mo//
tuū occaſione pcc̄oꝝ clamat ad
dn̄m ne cum ſuo ſuo velit in//
trare iudicium velocitqꝫ venie
ad veniā petit ac notā ſibi fieri
viā puenīēdi ad vitā eternam

143 Benedictus dn̄s deus meus
A·p·p·d·M·grāꝝ accio ꝓ bn̄ſ
ficiis exhibitis ī tēptacō̃e ⁊ pug
na In·moueť ad grāꝝ accō̃ꝫ ꝓ
victoria habita S· in generali
ꝓ·hic in pſona cuiuſlibꝫ fidelis
dn̄o adiutorio habita victoria ī
bello de hoſtibꝫ viſibilibꝫ vel ī
uiſibilibꝫ ſurgit ad laudem dei

Exaltabo te deus 144
A·p·p·d·M·allegacō racō̃num
laudis diuine hoc eſt illa quo
merito debet excitare mentem
nrāꝫ ad laudandū deū magnifice
In·moueť ad huius laudē·Ex
hiis pꝫ Sen·ī generali Nam
ꝓ·in iſto pſalmo deū laudat
et ad eius laudē alios excitat
Sentencia in ſpeciali 145

Lauda anima mea dn̄m
A·p·ꝓ·ſanctus M·ſpes et ple
na ɔfidēcia in deo ⁊ nō in hoīe
ponenda In·moueť fideles qꝛ cō̃
fidēcia in hoībꝫ eſt fugiēda ꝓpť
ſaluandi in poſſibilitatē ⁊ adiu
torii breuitatē ſed cō̃fidēcia in
deo eſt amplectēda ꝓpť eius ſū
mā potenciā ſapiāꝫ clemenciā
ac bonitatem S·in generali ꝓ·
hic ɔſulit aīe ſue ⁊ ɔmuit oībꝫ
in pſona ſua deū laudaē ne in
vanis oriet et qn̄ acqeſcēs ɔſi//
lio aſſeritqꝫ laudaturꝫ deū mo//
uetqꝫ multis racō̃ibꝫ in hoībꝫ
minime ɔfidendū ſed totā ſpem
in domino ponendā Sentencia
in ſpeciali ꝓpheta in iſto pſal//
mo alloquens animam ſuam
dicit lauda aīa mea dominum

146 ¶ Laudate dn̄m qm̄ bonus
A·p·aliqs p·ſanctus M·a·alle
gacō racōm̄ diuine laudis In·te̅
cio ad dei laudē mouē·Sn̄a in
generali ꝓpħta hoꝛtaṫ ꝓplm̄ ad
honoꝛādꝫ dn̄m ꝓpter multa be/
neficia per eum nobis exhibita
Subiūgit ꝙ nec eq̄tes nec pe/
dites ideſt ſupbi et cōtumaces
in cōpoſiti ⁊ audaces de ſuis vi
ribꝰ p̄ſumētes ei placet ſed qui
eū timent ⁊ in eius mīa ſpeꝛāt
147 ¶ Lauda iheruſalem dn̄m
A·p·aliqs ꝓpħta ſanctus M·a
inuitacio ad laudē diuinā ecce
triūphantis ꝓpter bn̄ficia ſibi
exhibita In· idueē fideles hic
puā mēte cōuerſai atꝫ deo dig
ne in hac peregrinacōe militare
et cōtinue ad celeſtem iheruſa/
lem ⁊ ſyon ſuſpirare Sn̄a in ge
neāli ꝓpħa in iſto pſalmo allo
quiṫ iheruſalē ⁊ ſyon ſupnā ſcꝫ
triūphantē ecciā q̄a ſecuē iā ēd
bita ī oīb3 ſuis deū iugi exul
tacōne collaudꝫ enumeāt q̄nta
ꝓplo ſuo fideli noue legis ac ve
teris pius miſerator indulſerit
148 ¶ Laudate dn̄m de celis
Huic p̄s° quedꝫ p̄mittit Augu
dicēs medicacio p̄ntis vite no/
ſtre in laude dei eſſe debet quia
exultacō ſempiterne future vite
nūc laus dei erit ⁊ nemo poteſt
ydonius fieri futuē qui nō ſe ad
illū exercuerit mō ergo lauda
mus deū ſed et rogamus laus
noſtra lēcicā habet oꝛacō gemi
tū· ꝓmiſſum eſt eīm nob aliq̄d
q̄d nondum habemus et q̄a ve
rax eſt qui ꝓmiſit in ſpe gaude
mus q̄a nondꝫ habemus in deſi
derio gemibꝰ/laudemus · mō
in eccleſia omēs qn̄ cōgregamꝰ
cū q̄ſqꝫ ad ꝓp̄a q̄n ceſſat lau/
dare dn̄m non ceſſat bn̄uiuē ꝗ
ſemp laudat deū Tunc deſinit
laudaṙ dn̄m qn̄ a iuſticia ⁊ ab
eo qd̄ illi placet declinat Nam
ſi a vita bona declinꝫ lingua ta
cet vita clamat ⁊ aurēs dei ſūt
ad cor eius quō eīm aures no/
ſtre ad voces noſtras ſic aures
dei ad cogitacōes noſtras non
pōt autem fieri vt habeat mala
facta qui hēt bonas cogitacōes
totus ergo hō laudat dn̄m cā/
tet vox cātet vita cātēt facta Ec
ce ille p̄s deſcribit vniūſam cre
aturā laudantē ⁊ tn̄ hoꝛtaṫ vt
laudꝫ et q̄n inuenitet tacentēs
laudē dn̄i Exhoꝛtaꝰ vt ſurgerēt
et laudēt apt eīm laudate dn̄m
de celis A·p·p·ſanctus M·enu
meracō creaturaꝝ q̄ ſūt ōme lau
dis matria In·mouē ad laudꝫ
p̄comia S in gn̄ali p·iuitat oēs
creaturas p paucoꝝ enumeācōꝫ
ad laudē dei· Iſta autē īuitacō
nō ē niſi quedꝫ demōſtāꝰ ꝙ oēs
creature ōme laudis ē materia
Vn̄ ītellectuales ⁊ angeli ⁊ hoī
nes laudāt pſe intellectu vero
carētes laudāt in quātū ex ſua
pulchitudīe ⁊ v̄tute ducūt ī coḡ
nicōēꝫ dei ⁊ p ɔſeq̄ns ipius laudē

Cũ eni̅ ab intelligẽtib⁹ ↄſiderã
ẽ p ipſa deus laudat̃ ⁊ ſic q̃d
amõ laudãt deũ q̃a nob̃ et an
gel̃ ſũt materia laudis

¶ Cantate dño cãticũ nouũ 149

Actor p̃s aliq̃s ꝓpha ſũis ĩ mate
ria iuſticia exc̃cedẽda ĩ malos
iuſto dei iudicõ ⁊ ſcõꝝ exultacõ
Intẽcõ mouẽ ſẽ hoc ad laudã
dũ deũ Diũa ingenerali ꝓpha
inuitat oĩs fideles ad cãtadũ
dño cãticũ nouũ ꝓ victoria ꝑ
fecta q̃m habĩtui ſũt in ſcdo ad
uẽtu xp̃i ad iudiciũ q̃a tũc ſcĩ
cũ xp̃o regnabũt metnũ et ty
rãni ac potentes huius q̃ ipſos
afflixerãt in corpe ⁊ aĩa detru
dẽt in infernũ et hoc cedit ad
augmentũ gl̃e electoꝝ

¶ Laudate dñm in ſcĩs eius 150

Actor p̃s aliq̃s ꝓpha ſcũs Mã
bñficiũ glorificacõis tãq̃ potiſ
ſima cauſa laudis Intẽcõ mo
uẽ fideles vt vehementi deſide
rio anhelãt ꝑ venire ad locum
gl̃e btĩtudinis etne vbi iugi
ter ſine fine valeãt ore et mẽte
laudare deũ Diũa ĩgenerali pꝫ
ex materia Nã ꝓpha hoc pac
to extremo iudicõ inuitat ciues
celeſtes ad laudẽ dei ꝑpetuã ꝓ
gl̃a btĩtudinis ipĩs collata S
in ſpeãli p̃mo ingenerali dñi ĩ
ſpeãli et p̃mo pro gl̃a exibita
xp̃o et eius mr̃e virgini gl̃oſe
Scdo oĩbꝰ ſpiritibꝰ angelicis
Tercio hõibꝰ electis in diuẽ
ſtatibꝰ pfectis Diũa in ſpeãli.

¶ Sequitur cãticũ Cõfitebor

Titulus huius cãtici eſt cãticũ
yſaye ad lrãꝫ Intẽcõ yſaye ẽ in
uitare egiptũ ↄũſam ad laudẽ
diuinã ad agẽdũ grãs deo ꝓ ſua
ↄũſioẽ q̃ntũ ad miſteriũ Intẽ
cõ eſt ecc̃iam d̃ gentilitate ↄũ
ſam inuitare ad ↄfeſſionem diui
ne laudis ꝓ ſua ſalute Ergo q̃n
tũ ad hyſtoriã materia ẽ ĩ hoc
cãtico egiptus ↄuẽſa q̃ntũ ad
miſteriũ ecc̃ia de gentibꝰ luce
fidei illuſtrata Sunt aũt due
ꝑticõẽs huius cãtici In p̃ma ꝑ
ticõe ipſa ecc̃ia ĩtroducta ꝓ
mittit ſe deũ laudaturã ꝓ ſua
rẽcõſiliacõe Scda ꝑticõe q̃ in
cipit ibi haurietis aq̃s ꝓpha
exnimia ↄgratulacõe ↄuẽtẽtes ſe
ad apl̃os oſtẽdit aq̃ p̃dicacõꝫ
hauriũt ⁊ quõ p̃dicauerũt apt
ergo ꝓpha in pſona egipti ↄuẽ
ſe et ecc̃ie degẽtibꝰ

¶ Ego dixi in dimidio dierũ

Secũdũ lxx inᵗꝑ̃tes titulus
huius cãtici eſt orõ Ezechie re
gis iuda Scdm autẽ hebraicã
veritatẽ talis ẽ ſcriptuã ezechie
regis iuda M eius eſt aduẽrſitas
ĩfirmitatis in q̃ ceauit et ꝓſpe
ritas redeũtis ſanitatis in qua
grãs agit I·ẽ grãs agẽ Cãticũ
biꝑtitũ ẽ In p̃ma pte v̇ agit
de ĩfirmitatis aduẽſitate in ſcda
v̇ ſe² tu aũt meruiſti grãs apt
g° ĩ pſona petẽtis gnalit vl̃ ĩ
pſona ezechie ſpeãlit ꝓ pctĩs
ſuis dolẽte ⁊ pẽã pᵘrgatorii timẽte

¶ Exultauit cor meū in dn̄o

De titulo huius cātici nota vt
le² in libro Regum q̄ helcana
habuit duas vxores ſcʒ annā
et fenenā Anna pulc̄ erat ſteril̄
fenēna fecūda q̄ frequent̄ im̄p
brat āne ſterilitatē q̄a in lege
ſterilis erat maledicta Anna
vero im̄ſto āguſtiata dolore ora
uit dn̄m vt daret ei filiū h̄ pac
to vt offerrʒ eū in tēplo pp̄tue
ſuiturū Dn̄s aūt exaudiuit p̄
ces āne et dedit ei filiū ſcʒ ſa//
muelem Unde anna ꝑ hoc be
neficio ſibi collato edidit hoc
cāticū Jdeo dicit̄ cāticum anne
opus tam̄ di² cāticū Mā huius
cātici duplex eſt hyſtorial̄ et
miſtica hyſtorial̄ eſt ipa anna
Miſtica ecc̄ia Ea eīn q̄ in hoc
cātico ꝯtinet̄ pocius ad ecc̄iam
q̄m ad ipaʒ ānā r̄ferri videt̄ q̄
eīn in hoc cātico anne nō ꝯue//
niūt. ſcʒ id donec ſterilis peperit
plurimos vel ſeptē nō eīn le² de
anna q̄ ſeptē filios habuiſſet
vel plurēs ipa eīn ſpū ſcō affla//
ta ꝓphat de eccleſia Unde hoc
cāticū allegorice pōt referri ad
eccleſiā Helcana ſignat deum
prēʒ q̄ habuit duas vxores ſcʒ
ſynagogā ⁊ ecc̄iā Et ecc̄ia fuit
in p̄n° ſteril̄ et ſynagoga fructi
ficauit poſtea ecōtrario Anna
ideſt ecc̄ia fecūda ē Anna eīn ḡ
cia dei intp̄tat̄ Et ecc̄ia ḡcia dei
fecūda fcā ē et creſcēte nūo fi
deliū filij ſynagoge diminuti//
ſūt p̄mus filius ecc̄ie fuit po//
pulatus poſt Samuelē qūq̄oꝛ fi
lij dati ſūt āne et ſignāt oīns
fideles ecc̄ie d̄ q̄tuoꝛ orb̄ ptibꝫ
collectos Jn° eſt āne vel ecc̄ie
laudat̄ deū ꝓcollatis bn̄ficijs
corꝑalibꝫ vel ſpūalibꝫ Cāticū
illud eſt t̄ptiū Jn p̄ma pte q̄n
tū ad lr̄aʒ eſt grāꝝ accō ꝓ bn̄fi//
cijs collatis Jn ſcd̄a pte inuec
cō cōtra ſupbos occaſione feuē//
ne Nolite multiplicar̄ Ter° ꝓ
phetab̄ d̄ r̄gno xp̄i Dn̄s indica
bit Anna g° ſpūi ſcō Jn pſona
ecc̄ie loquēs de hijs q̄ circa xp̄m
et ecc̄iaʒ futurā erāt ayt ego ec
cleſia exultauit

¶ Cantemus dn̄o glorioſe

Hoc cāticū p̄ᵐ eſt oīm cāticoꝝ
rōe tp̄is q̄a p̄mo editū nō rōe
dignitatis vt ſup̄ dictum ē Hoc
cāticū edidit moyſes poſt trāſi//
tū maris rubri et poſt ſubmiſſio
nē Pharaonis cū curribus et eq̄ti
bꝫ ſuis in mari rubro q̄d cāta//
uit totus pp̄l's ad laudem do//
mi q̄d inſinuat iſte titulus cā//
ticū moyſi poſt trāſitū maris ru
bri Agit̄ hyſtorialit̄ in hoc cā
tico de victoria dei quomodo
videlicet inimicos ſuos in mari
rubro ſubmerſit et ſuos ad t̄r
ram ꝓmiſſam introduxit Alle
goice aūt ſignificat hoc victoriā
xp̄i pacientis et r̄ſurgētis pharao
itp̄tat̄ diuiſus ⁊ ſign̄t dyabol'ᵐ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

qui diuiſus eſt a xp̄o et mem-
bris qui ãte aduentũ xp̄i in
egipto ideſt in hoc mũdo dñã-
ba᷑ Eq̃tes pharaõis ſũt alij de
mones q̃bꝫ nec in malicia p̃eſt
ſic in claritate p̄ erat dũ eſſꝫ ã
gelus lucis/cũrus ꝛ eq̃ pharaõis
ſũt nequã homines quos demõ
nes ꝑ diuiſa vicia deducẽdo eq̃
tat Iſti aũt ꝑ victoriã paſſio
nis et reſurrectionis xp̄i ſubmiſſi
ſũt ĩ mari rubro Unde dñs ait
nunc princeps mũdi huius eici
e᷑ foras/ꝑ mare rubrũ intelligi
e᷑ fluxus viciorꝫ In q̃ ipi demo
nes homines impios ſubmĩgen
tes inuoluti ꝛ ſubmerſi ſũt Qui
eleganter dici᷑ mare ꝓpter ab
iſſũ pcc̄i rubrũ ꝓpter horrorẽ
delicti Unde et ꝑ ſagnem pecca
tũ ſolet figũi vt ibi ſanguis ſã
guinẽ tetigit Et in pſ̄mo libe
ra me de ſanguinibꝫ Uel mare
ſignat penas gehennales in q̃
bꝫ ille pꝛinceps cũ oĩbꝫ dampna
tis demerge᷑ Rubor ſignat q̄ ru
bee et igneee et aſpe ſũt ille pe
ne Uel mare rubrũ ſig̃t baptiſ
mũ xp̄i ſagne robricatũ in quo
pharão cũ exercitu ſuo et vetẽ ho
mine ſubmergi᷑ et hõ nouus ge
neratur Unde ſic hyſtorialiter
poſt ſubmiſſionẽ pharaõis ꝛ trã
ſitum maris rubri p̄m cãticũ do
mĩo cãtatũ eſt ſic eciã allegori
ce impletur añq̄ enĩ aliq̃s bap
tiſetur non pōt dño cãtare ac
ceptabile cãticũ Mã quãtũ ad

hyſtoriã eſt victoria de pharaõe
quãtũ ad miſterium victoria
xp̄i ↄ pꝛincipe huius mũdi Intẽ
dit aũt ĩ hoc cãtico vl̄ iſrahelit
cus ꝑſ vel eccl̄ia inuitare ad
laudes dei uel de hyſtoriali vel
dñi ſpũali victoria gr̃as agẽ
Cãticũ vero bipertitũ eſt In pa
rte eciam factis moyſes gr̃as
agit de deo In ſcđa vero de fu
turis q̃ ꝓphat ibi .dux fuiſti.
Nota q̄ in p̄mis duobꝫ v̄ſibꝫ
moyſes ꝓlibat materiam inuitã
di ad laudẽ diuinã ſic dicẽs cãte
mus

Domine audiui et
auditũ tuam

Titulus huius cãtici e᷑ orõ Ab
acuc ꝓphe hic abacuc fuit tpe
captiuitatis babilonice nec tñ
ductus e᷑ cũ alijs in captiuitatẽ
ſ ↄ̃uis manẽt in patria ſua tamẽ
q̃ captiuus ꝛ paup int̄ hoſtes
erãt et dolebat ↄ miſeria ſue gẽ
tis Cũ vidit impios florẽ ꝓ
ſperis Iuſtus vero inſ̄tis miſe
rijs oppꝛimi ↄtriſtaba᷑ ꝛ ĩ hijs
iudiciũ dei ãmiraba᷑ et repu-
tabat iniuſtũ et exclamauerat
dicẽs Dñe q̃re nõ exaudis me
cũ tota die clamẽ ĩq̃ in adte q̃re
nõ reſpicis inꝑ̄ egẽtes ĩpios te
lenãdo et iniquos depremẽdo
De iſta amiracione neſcius vt
fatetur hiero. Quia oms̄ iſte
miſerie iuſtis ſunt ad vtilitatẽ
et ad augmentum gl̄e eorum

ꝓſperitates vero ad infelicitatē
eorū et cruciatus tumultū īpio
rū Et preterea ad inſtruccionē
eius et conſolacionem ymmo
tocius generis humani oſten-
dit ei dñs non eſſe mirandū ſed
iuſti multa paciant̄ in hoc mū
do. Cum filius dei venturus in
mūdo paup̱ et humilis multas
tribulacōes ꝓpter nos ſponta
neus pateret̄ Et exem° ſuo vēs
ad pacienciā et hūilitatē īuita
ret et p̱ aduentū ſuū nos exal-
taret et ēnuneraret et īpios cō
funderet et dāpnaret. De hac
renacōe agit Abacuck in cātico
ſoluēs grās deo Materia huius
cantici eſt aduentus filij p̱ quē
aduentū ſuos dirigit et remu-
nerabit. Impios deſtruet et cō
futabit Intenº eſt aſſerere iudi
ciū dei in oībꝫ eſſe iuſtū. Trip
titū eſt hoc canticū In p̄ma pte
oñdit ſibi eſſe reuelatū q̄ iudi-
ciū dei in omnibus eſt iuſtum
In ſecūda agit de aduentu xp̄i
Ibi deus ī auſtro veniet In ter
cia pte ap̄t que facta ſūt p̱ xp̄m
et poſt eius aduentū ibi operuit
celos Abacuck ergo cum prius
iudicia dei ignoraret ſpūſancto
inſtructus cupiens nos infor-
mare loquit̄ ad dn̄m dicēs O
domine errauī tua iudicia igno-
rans ſed nunc audiui &c.

Audite celi que loquar

Titulus huius cantici eſt is Cā
ticū moyſi cū appropinquarēt filij
iſrahel in terrā ꝓmiſſionis legi
mus in deutronomio. Qd̄ filijs
iſrahel appropinquātibꝫ terre pro-
miſſionis dñs moyſem vocauit
in montē et oſtendēs ei terram
ꝓmiſſiōis p̄dicens q̄ moreret̄
nec intraret t̄ram ꝓmiſſionis
quia dubitauerat ad aquas cō
tradicōis Et ait p̱ eo q̄ nō glo
rificaſti nomē meū coram filijs
iſrahel nō introduces ppl̄m in
terrā ꝓmiſſiōis. Predixit eciā
ei quō ppl̄s ſe habiturus erāt in
terra ꝓmiſſionis Predixit eciā
ſibi q̄ cum ydolis fornicaretur
Et q̄ de ipſis ꝓpter hec grauē
ſumeret vlcōnem et diſperderent
et flagellarēt eum multiſmo
dis Et p̄cepit vt inde ederet cā
ticum et illud doceret ppl̄m et
populus filios ſuos. Et eſt hoc
canticū ꝓphetā que ꝓnunciat
futura ꝓpter peccata et vlcionē
dñi hoc aūt voluit dñs eis p̄nū
ciari ad eoꝝ correccōꝫ vt ipi ceſ
ſarēt a peccatis ⁊ cauerēt ab ira
dei et dñs inde vlcōeꝫ ſūmēt iu
ſte hec mala ſibi īferri cognoſce
rent nec deū inde pſalphemādo
accuſarēt. Moyſes aūt fecit ſic
ei deꝰ iuſſ p̄cepat et conuocata cōci
one habuit maxim ſmonē ad
ppl̄m ī mōte ibiqꝫ recitauit hoc
canticū ⁊ p̄cepit iux̄ vbū domi
vt ſinguli illud edocerēt filios
ſuos Conſeqnt in ſcriptis et la
teribꝫ arche eſt collatum Ma-
huius cantici ſunt beneficia dei

Etroꝫ ꝑl'i/omiacões dine Inte
cõ est tã p beneficia tã p cõmiã
cões acluiã ydoloꝝ euocare po/
pulũ ꝗ ad cultũ inuitaꝫ di^m Mo
dus agendi is est Tripartitũ est
cãticum In pͥma pte agit de dei
bñficijs In scõa de populi pec/
catis ibi incrassatus In tercia
de cõmiacõibꝫ diuis ꝑl'o factis
ibi vidit dñs aptergo audite
Tres pͥmos v'sus põit tãq̃ ꝓlo
gũ inq̃ captat attẽcõm dicẽdo
audite ꝗ beniuolẽciã cũ sequit̃
cognoscat Nota q̃ v̾ba huius
cãtici nõ sũt simplicit̃ accipien
da qͣ s^m hystoriã israhelitica
cũ lãgitoi deo mg̃tonyꝫ ꝓbat
ꝓhdiam Et allegoice scãm in/
struit ecciam Et ad morũ ho/
nestatẽ ꝓuocat p tropologiã
Suadẽda est g° in hystoria veri
tas In allegoria misteria itro
pologia moalitatis vtilitas No
ta in pͥncipio huius cãtici Ele/
mẽta q̃ diuicioꝛa sũt inestia/
moniũ vocat vt si populus ali
qñ mandata neglexerit eorũ
testimoio cõuictos puniat apt
ergo attẽdite celi

Benedicite oĩa opa domĩ

Tytulus hic est ympnus triũ pu
eroꝝ legit̃ in daniele q̃ tres
socij daniel ad ꝑceptũ nabuch
odonosor noluerũt aurẽã sta
tuã quã ille erexerat adorare ꝗ
iõ missi sũt in cãdẽtis ignis for
nacẽ sed eos ignis non tetigit
nec quidq̃ molestie itulit Et
iõ ꝓrũperũt in laudẽ diuinã dicẽ
tes. bñdicite Et iõ iste tractus
dr̃ ympnus ẏmnus eñ est laus di ẽ
cãtico Ma est reꝝ vniu̾sitas q̃
ad laudẽ dei inuitat Intencõ
est singula ad idꝫ inuitare Mo
dus agendi is est Quadripti
tũ est cãticũ pͥmo tres pueri ge
neraliter oĩa inuitãt ad laudẽ
dei cũ dicit̃ benedicite oĩa In
scõa peticõe celestia mouẽt ad
idẽ ibi bñdicite ãgeli Tercio q̃
in aere cõtinent̃ ibi benedicite
ymber Quarto ea q̃ cõtinẽtur
interra ibi bñdicat terra Nota
q̃ bñdiccõ q̃ nos deus bene/
dixit est bonoꝝ collacõ Bene/
diccõ q̃ nos cum bñdicimus ẽ
grãꝝ accõ Et ita deũ benedici
mus qñ eũ laudamus vñ beã/
garius churonẽs voluit i eccle
sia dici bñdicamus dominũ
hoc videbat̃ ei melius dictũ q̃
benedicamus domio cãtãdo au
tẽ benedicẽ domio nihil aliud
est q̃m prestare maꝫ laudꝭ diue
Nulla eñ ẽs ẽ in mũdo ita de/
iecta atq̃ ñ possit laus diuina
elici ꝓrũpẽtes g° tres puei in
laudẽ diuinã dixerũt benedicite
oiã opa d.

Magñficat aiã m. d.

Titulus huius cãtici est cãticũ
maie post anũciacõꝫ ãgeli le^z
i luc. postq̃ bta virgo salutassꝫ
elizabꝫ exultauit ifans i vtero
eius et cũ mrẽꝫ dñi sui et btãm

pphetā eā Elizabz Edidit hoc
canticum maria poſt anunccia-
acionem angeli id eſt poſt quā
ab āgelo anunccīatū eſt ei ꝙ
ↄcipē deb3 et parē filiū luc·p°
Mā huius cātici ſūt bñficia q̄
deus cōtulit vgini gl'oſe ſpeci-
aliter et toti generi huāno gnā
liter pfilij ſui gnācionem In°
ē grās agē dō ꝓ pdictis bñfi-
cijs ſibi et huāno gnī collatis
Modus agēdi is ē ꝙ ptitū ē cā
ticū p° agit grās deo ꝓ ſpecia
li bñficiō collato cū ayt magni
ficat anima Scdō de beneficijs
q̄ gnalit deus humano gnī cō-
tulit ibi Et mīa eius Tcīō de
hijs q̄ cōtulit iudayco pp'o p
xpi aduentū ibi ſuſcepit iſrhl
ayt ergo Magnificat anima

Quicūqȝ vult ſaluus eſſe
Dñs nr̄ et ſaluator docuit cog-
nicōȝ fidei cīca duo cōſiſterē ſcȝ
cīca deitatem trinitatis et huma-
nitatē xpi de q̄bꝰ duobꝰ ipe ſal
uator ad prēȝ Joh·xvij ſic ayt
Hec eſt uita eterna vt cognoſ
cāt te verum deū et quē miſiſti
ihm̄ xpiſtū Qntū enī ad dei-
tatem trinitatis dicit̄ vt cog-
noſcāt te deū veȝ/qntū ad veri
tatē aſſumpte a criſto huāita-
tis dicit̄ quē miſiſti ihm̄ criſtū
huāitas enī criſti eſt via p quā
puenit̄ aduitā q̄ cōſiſtit in dei
cogicōe et amore Opȝ igi ē in
pntis vite via viā ↄgnoſcere p
quā peruenire poſſumus ad vi

tā deo enī grās agere in patra
non ſufficit niſi huāitatē criſ-
ti in pnti vita ↄgnoſcamus q̄
eſt via et hoſtiū in q̄ et per qd̄
ſaluati ſumus Vn̄ niſi q̄s pme
nō introierit nō ſaluabit̄ Be
atus g° athanaſius aīo prudē
ti cōſiderās ꝙ ſuo tpe cōtra ſa-
nā apl'oȝ doctrinā et ſanctoȝ
prm̄ katholicā erudicōm plurēs
hēcs de q̄bus infra videbit̄ et
maxime cīca incārnacōm criſti
ſuggeſtione dyabolica ſurrexe
rūt pn̄s ſymbolum ad laudem
dei et catholicā fidelium eru-
dicionem edidit et ſalutem·
In q̊ pmo katholice fidei neceſ
ſitatē exſuppoſicōe prenūciat in
genere ſecundo eiuſdē fidei veri
tatem enucleat in ſpē et expla
nat ibi fides autem katholica
In pma pte intendit talē face
re racōeȝ illud ē ab oībꝰ integre
et inuiolabiliter tenendū quo
habito ſotus acquirit̄ et quo
non habito non habēs mor
ti ppetue deputat̄ ſed fides ka
tholica huiuſmoī nā habētē ſal
uificat et non habentē non ſal
uificat ſed ppetua morte damp
nat ergo ab oībꝰ inuiolabiliter
et integre eſt tenenda/huius ra
cōis ponit miorē in lrā ↄ primo
pmam ptem miōris ſecūdo ſe-
cundā·Notandū ꝙ beatus atha
thaſius in tenēdo fidē katholi
cam pſupſit liberū arbitriū di-
cēs q̄cūqȝ vlt ſaluus eſſe ꝛc̄